

АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА
БИЈЕЉИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ЗА 2014. ГОДИНУ

Бијељина, април 2015. године

САДРЖАЈ:

1.	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ	3
2.	ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ДРУШТВА.....	5
3.	ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ПРОЦЈ...	6
3.1	<i>Нематеријална улагања .....</i>	6
3.2	<i>Некретнине, постројења и опрема .....</i>	6
3.3	<i>Дугорочни финансијски пласмани.....</i>	9
3.4	<i>Залихе.....</i>	9
3.5	<i>Краткорочна потраживања и пласмани.....</i>	10
3.6	<i>Грешке из претходног периода.....</i>	11
3.7	<i>Признавање прихода .....</i>	11
3.8	<i>Признавање расхода.....</i>	11
3.9	<i>Финансијске обавезе.....</i>	12
3.10	<i>Дугорочна резервисања.....</i>	12
4.	РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ДРУШТВА	13
	ПРОИЗВОДНО ТЕХНОЛОШКИ СЕКТОР	13
1.	Служба комуналних услуга	13
1.1	<i>Одвоз и депоновање чврстог отпада .....</i>	13
1.2	<i>Прикупљање рециклијаблног отпада (папир, најлон и пет амабалажа) .....</i>	16
1.3	<i>Одржавање јавно-прометних површина .....</i>	17
1.4	<i>Услуге специјалним комуналним возилима .....</i>	18
2.	Служба за одржавање градског зеленила	19
3.	Служба пијачних услуга.....	21
4.	Служба гробљанских услуга	22
	СЕКТОР ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКИХ, ПРАВНИХ И ОПШТИХ ПОСЛОВА	27
1.	Служба за правне, кадровске и опште послове	27
2.	Служба исхране радника	28
3.	Служба за финансијске и рачуноводствене послове	29
3.1	<i>Приходи.....</i>	29
3.2	<i>Расходи .....</i>	35
3.3	<i>Нето губитак.....</i>	38
3.4	<i>Остварење по радним јединицама.....</i>	39
	АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ДРУШТВА.....	43
1.	АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ.....	44
2.	АНАЛИЗА ЗАДУЖЕНОСТИ	46
	ИМОВИНСКИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА	50
	ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ПРЕДУЗЕЋА	54
	ЗАКЉУЧАК.....	59
	МЈЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА.....	61

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Предузеће „Комуналец“, основано је 1995. године, одлуком СО-е Бијељина као ОДП „Комуналец“. Рјешењем Основног суда у Бијељини, од 07.09.2005. године (број рјешења ФИ-254/05, број регистарског улошка Суда је 1-121 Бијељина), извршен је упис А.Д. „Комуналец“ Бијељина. Истим Рјешењем уписана је промјена својине државног капитала Основног јавног државног предузећа „Комуналец“ са п.о. Бијељина, а након извршене приватизације државног капитала у смислу одредаба „Закона о приватизацији државног капитала у предузећима“ (Сл.гл. РС, бр. 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03) и „Закона о јавним предузећима“ (Сл.гл. РС, бр.75/04), уписује се промјена облика Предузећа у акционарско друштво, па Предузеће послује под називом:

Акционарско друштво „Комуналец“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског бр.7.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 364 од 22.06.2011. године, уписује се пренос права својине на капиталу Републике Српске у дијелу од 65 %, којом иста располаже у А.Д. „Комуналец“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског бр.7, на јединицу локалне самоуправе (Град Бијељина).

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број 059-0-Рег-13-000 351 од 28.05.2013. године, уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналец“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као директор, тј. лице овлашћено за заступање, уписан Милорад Стјепановић из Бијељине, ЈМБ: 1508959180870.

На основу Обавјештења Републичког завода за статистику број 8193/2012 од 17.08.2012. године, а на основу члана 13. и члана 14. Закона о класификацији дјелатности и Регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 74/10), Основна дјелатност Друштва је:

Прикупљање неопасног отпада – 38.11

Примарна дјелатност Друштва је прикупљање и одвоз чврстог отпада, а не рециклажа отпада.

Друштво има пословне јединице у свом саставу, те су исте датим Обавјештењем, разврстане у слједеће дијелатности:

Назив	РБ из регистра	Дјелатност
Служба за организацију пијачних услуга, Бијељина, Саве Ковачевића бб	0013	68.20
Служба за гробљанске услуге, Бијељина, Милоша Црњанског бр.7	0014	96.03
Служба комуналних услуга, Бијељина, Мачванска бб	0015	38.11
Служба одржавања градског зеленила, Бијељина, Тиршова 19	0017	81.30

Код Пореске управе, Министарства финансија Републике Српске, Друштво је уписано под јединственим идентификационим бројем 4400305650008.

Код Управе за индиректно опорезивање БиХ, Регионални центар Тузла, Друштво послује у систему ПДВ обvezника под идентификационим бројем 4003056560008.

Код Комисије за хартије од вриједности Републике Српске А.Д. „Комуналац“ Бијељина, уписано је дана 22.09.2005. године, на основу Рјешења број : 01-03-РЕ-2515/05, а ознака и регистарски број емитента је 04-693-101/05, док је, дана 03.10.2005. године закључен Уговор о регистрацији и вођењу рачуна емитента број 01-04-7354/05, између Централног регистра хартија од вриједности А.Д. Бања Лука и А.Д. „Комуналац“ Бијељина. Тиме је А.Д. „Комуналац“ стекло услов за прометовање својих акција на берзи. На основу Члана 50. Правила Бањалучке берзе хартија од вриједности А.Д. Бања Лука, по Захтјеву А.Д. „Комуналац“ Бијељина за пријем акција на службено берзанско тржиште, по Рјешењу број 08-2534/2005 од 07.11.2005. године, Комисија за котацију хартија од вриједности донијела је Одлуку о пријему акција на службено берзанско тржиште.

Укупан број акција (број рачуна код Централног регистра је 15904617) износи 3.748.014 комада, номиналне вриједности по једној акцији 1 КМ, односно, укупно у номиналном износу 3.748.014,00 КМ. На основу Рјешења о регистрацији хартија од вриједности број 06-32/05 (прва емисија), уписано је 2.559.403 акција, затим по Рјешењу 01-УП-031-1318/06 од 18.04.2006. године, уписана је 101.571 обична акција (друга емисија) и по Рјешењу 01-УП-031-2300/06 од 30.06.2006. године, уписано је 1.087.040 акција (трећа емисија).

На основу Извјештаја Централног регистра од 31.12.2014. године, стање акцијског капитала А.Д. „Комуналац“ Бијељина на дан 31.12.2014. године, је сљедеће:

Назив акционара	31.12.2014.године		31.12.2013.године	
	Номинални износ	~% учешће	Номинални износ	~% учешће
Град Бијељина	2.436.256	65,00%	2.436.256	65,00%
Октан промет	1.118.045	29,83%	1.113.287	29,70%
Станковић Михаило	70.820	1,89%	70.820	1,89%
Остали акционари	122.893	3,28%	127.651	3,41%
Укупно на дан	3.748.014	100,00%	3.748.014	100,00%

Табела бр.1- Структура акцијског капитала

Своје финансијско пословање Друштво обавља преко сљедећих рачуна:

Редовни

Нова банка	555-001-00000700-03
Павловић банка	554-001-00000055-13
Комерцијална банка	571-030-00000425-40
Сбербанк	567-343-10000007-48

Табела бр.2-Жиро рачуни-редовни

Девизни

Павловић банка – девизни (ЕУ)	554-780-0003360-111
Павловић банка – девизни (УСД)	554-780-0003360-111
Бобар банка – девизни (ЕУ)	565-120-0000094-965

Табела бр.3-Жиро рачуни-девизни

2. ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ДРУШТВА

Финансијски извјештаји Друштва су припремљени у складу са рачуноводственим прописима РС. Полазни оквир за састављање финансијских извјештаја предузећа чине позитивни законски прописи РС, усвојени МСФИ и MPC. Пословни догађаји и трансакције класификоване су према Правилнику о контном оквиру за предузећа, задруге и друга правна лица.

За израду финансијских извјештаја за 2013. годину активирани су сљедећи Међународни стандарди финансијског извјештавања и Међународни рачуноводствени стандарди:

- МСФИ 1 Права примјена међународних стандарда финансијског извјештавања,
- МСФИ 3 Пословне комбинације,
- МСФИ 4 Уговор о осигурању,
- MPC 1 Презентација финансијских извјештаја,
- MPC 2 Залихе,
- MPC 7 Извјештај о новчаним токовима,
- MPC 8 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке
- MPC 10 Догађаји након дана билансирања,
- MPC 12 Порез на добит,
- MPC 14 Извјештавање по сегментима,
- MPC 16 Некретнине, постројења, опрема,
- MPC 18 Приходи,
- MPC 19 Примања запослених,
- MPC 21 Ефекти промјене курсева страних валута.
- MPC 23 Трошкови позајмљивања,
- MPC 24 Објелодањивање о повезаним странама,
- MPC 36 Обезврјеђење средстава,
- MPC 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства,
- MPC 38 Нематеријална средства и
- MPC 40 Улагања у некретнине

У примјени и спровођењу пословне политике Друштво је примјењивало општа акта, као што су:

- a) Статут Друштва,
- b) Пословник о раду Надзорног одбора,
- c) Правилник о раду,
- d) Правилник о рачуноводству,
- e) Правилник о рачуноводственим политикама,
- f) Правилник о платама и другим зарадама запослених,
- g) Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ПРОЦЈЕНА

3.1 Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су права и друга неопипљива средства која правно лице користи у испоруци услуга, над којим Друштво има контролу и од којег се очекују будуће економске користи.

Нематеријална улагања чине:

- улагање у концесије,
- улагање у развој нових производа и унапређење постојећих,
- улагање у научно-техничка знања,
- улагања у набавку лиценци или стицање права на интелектуалној својини
- улагања у истраживање тржишта.

Мјерење приликом и након почетног признавања дугорочне нематеријалне имовине ће се вршити методом набавне вриједности.

Нематеријална стална средства се амортизују на основу процијењеног вијека употребе, односно на основу процјене притицања економских користи по основу њиховог кориштења.

Вијек трајања средства се процјењује приликом сваке набавке.

Амортизација нематеријалних средстава се врши линеарном методом.

За нематеријална средства чији је вијек трајања немогуће утврдити, обавезно се врши тестирање средства на умањење, упоређивањем његовог надокнадивог и књиговодственог износа.

Тестирање на умањење се врши најмање на сваки дан биланса стања.

3.2 Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су средства која правно лице држи за кориштење у испоруци услуга, изнајмљивање другима или за административне и друге сврхе, за које је вјеројатно да ће будуће економске користи повезане с тим средством притицати у правно лице и да се набавна вриједност/цијена коштања тог средства може поуздано одмјерити.

Средство ће бити признато као некретнина, постројење и опрема и када се зна да то средство неће директно повећавати будуће економске користи, али је набавка тог средства неопходна да би се добиле економске користи од других средстава.

У опрему сврставају се и резервни дијелови када се исти користе уз опрему и када се очекује да ће њихова употреба бити дужа од једне године.

Некретнине, постројења и опрема се почетно вреднују и исказују по трошку набавке.

Трошак набавке некретнине, постројења и опреме сачињавају:

- фактурна вриједност добављача,
- трошкови превоза, укључујући и властити превоз,
- трошкови припреме мјеста,
- трошкови шпедитера, ако се стално средство набавља из иностранства,
- увозне дажбине (царине и др.),

- неповратни порези и друге дажбине,
- трошкови монтаже и накнаде стручњацима (архитекте, инжињери и сл.),
- трошкови утовара, претовара, истовара и сл.,
- интерни трошкови,
- остали трошкови директно и искључиво везани за довођење средстава у радно стање за намјеравану употребу.

У трошак набавке некретнине, постројења и опреме се урачунају и трошкови позајмљивања везани за набавку конкретног средства, до момента довођења средстава у стање за употребу.

Средства која се израђују у сопственој режији вреднују се по цијени коштања, под условом да није већа од нето продајне вриједности.

Почетно исказивање некретнине, постројења и опреме врши се по набавној вриједности/цијени коштања док се накнадни издаци, према општем принципу признавања, дефинисаном у параграфу 7. МРС 16, накнадна улагања у ставку некретнине, постројења и опреме, могу капитализовати, односно укључити у књиговодствуvenу вриједност средства, ако и само ако:

- је вјероватно да ће будуће економске користи повезане са накнадним улагањима притицати у правно лице; и
- се набавна вриједност/цијена коштања накнадних улагања може поуздано одмјерити.

Трошкови свакодневног одржавања некретнине, постројења и опреме се не капитализују, већ представљају расход периода.

Изузетно, новоуграђени резервни дијелови и улагање у средство се може капитализовати уколико ће такво улагање:

- продужити корисни вијек употребе средства,
- повећати његов капацитет,
- доградња дијелова значајно побољшати квалитет услуга, и
- значити усвајање нових пословних услуга које омогућује значајно смањење претходно процијењених трошкова.

С обзиром да замјена резервног дијела доводи до промјене књиговодствуvene (садашње) вриједности средства, потребно је преиспитати процијењени корисни вијек употребе средства, јер од њега зависи обрачун амортизације.

Накнадно вредновање средства се врши према моделу ревалоризације.

Према моделу ревалоризације, након почетног признавања по набавној вриједности, некретнине, постројења и опреме чија се фер вриједност може поуздано одмјерити, обухватају се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вриједност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Основни принципи приликом примјене политике ревалоризације су:

- фер вриједност земљишта и зграда утврђује се процјеном, коју врше стручно оспособљени процијењивачи, на бази тржишних доказа;
- фер вриједност постројења и опреме врше стручно оспособљени процијењивачи или запослена стручна лица у Друштву, која именује директор одлуком;

- учесталост ревалоризовања зависи од промјена фер вриједности некретнина, постројења и опреме које се процјењују;
- када се књиговодствена вриједност повећава, као резултат ревалоризације, то повећање се евидентира као ревалоризациони резерв;
- када се књиговодствена вриједност средства смањи услед ревалоризације, то смањење треба признати као расход. Међутим, смањење треба директно књижити на терет ревалоризационих резерви, до износа постојеће ревалоризационе резерве који се односи на то средство;
- позитивни и негативни ефекти процјене различитих ставки средства не могу се међусобно пребијати, већ се одвојено евидентирају;
- у оквиру рачуна ревалоризационих резерви предузеће је дужно да обезбиједи аналитику ревалоризационих резерви.

Целокупна ревалоризациони резерв, формирана за конкретно средство се може пренијети на нераспоређену добит приликом продаје, расходовања или отуђења тог средства.

Кориштењем средства у предузећу, износ реализоване ревалоризационе резерве која може да се пренесе на нераспоређену добит, чини разлика између амортизације засноване на исказаном ревалоризованом износу средства и амортизације засноване на првобитној набавној вриједности/цијени коштања средства.

Амортизација се обрачунава за ставке некретнине, постројења и опреме који су признати као стално средство и који имају ограничен вијек употребе.

Амортизација се не обрачунава за средство, које је класификовано као средство које се држи за продају или док чини дио расположиве групе класификоване као група која се држи за продају.

Амортизациони период почиње од момента када је средство расположиво за коришћење, што значи да обрачуна амортизације не подлијежу некретнине, постројења и опрема у припреми.

За дан почетка обрачуна амортизације примјењује се слиједеће правило:

- ако је средство стављено у употребу од 01. до 15. у мјесецу, обрачун амортизације почиње од првог дана тог мјесеца;
- ако је средство стављено у употребу у периоду од 16. до краја мјесеца, обрачун амортизације почиње од првог дана наредног мјесеца.

Амортизација се врши све до искњижавања, чак иако се у неком периоду средство не користи, осим ако није потпуно амортизирано.

Обрачун амортизације престаје када је средство отуђено на било који начин, када је у потпуности отписано и када је рекласификовано као стално средство намјењено продаји, у складу са МСФИ 5.

Корисни вијек употребе утврђује се процјеном. Процјена корисног вијека употребе средства врши се на основу професионалног просуђивања на основу искуства предузећа са сличним средствима у претходном периоду и искључиво зависи од пословне политike предузећа са набавком и трошењем конкретних средстава.

Приликом обрачуна амортизације примјењује се пропорционални (линеарни) метод обрачуна амортизације, што значи да се користи једна утврђена стопа током цijelog процјењеног корисног вијека употребе средства.

Стопа амортизације израчунава се на основу процијењеног вијека употребе који је изражен бројем година, на следећи начин:

$$\text{Годишња стопа} = \frac{100}{\text{амортизације}} (\%)$$

брож година

Трошкови амортизације нематеријалних улагања и непретнине, постројења и опреме обрачунати према линеарном методу обухватају се на рачуну 540 - Трошкови амортизације, у корист оговарајућих аналитичких рачуна исправке вриједности нематеријалних улагања и основних средстава у оквиру групе рачуна 01 и 02.

3.3 Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочне финансијске пласмане Друштва чини:

- учешће у капиталу других правних лица,
- дугорочне хартије од вриједности,
- дугорочни кредити, и
- остали дугорочни пласмани.

Почетна процјена се врши по њиховој набавној вриједности која представља поштену надокнаду која је дата за њих док се накнадно признавање врши по ревалоризованој или процијењеној вриједности.

3.4 Залихе

У домену политике залиха материјала спада:

- утврђивање политике набавне вриједности залиха,
- дефинисање цијена по којима се воде залихе,
- метод обрачуна вриједности излаза залиха,
- елиминисање скривених губитака у залихама.

Залихе Друштва представљају средства која се троше у процесу производње или реализације услуга а то су залихе:

- основног и помоћног материјала,
- резервни дијелова,
- ауто-гума,
- ситног инвентара у употреби.

Залихе основног и помоћног материјала исказују се по набавној вриједности у складу са МРС 2-залихе.

Набавну вриједност материјала чини:

- фактурна вриједност добављача умањена за све попусте,
- царине и пореске дажбине,
- трошкови превоза, осигурања и шпедитерске услуге,
- други трошкови који су настали до довођења залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Обрачун излаза утрошка залиха материјала врши се по методи просјечне пондерисане цијене која се стално и аутоматски израчунава.

Залихе резервних дијелова и ауто гума се исказују по набавној вриједности, која обухвата фактурну цијену добављача увећану за трошкове набавке. Издавање резервних дијелова се врши по просјечним пондерисаним цијенама и њихов отпис се врши одмах у истом обрачунском периоду.

На дан биланса такође се врши поређење цијена материјала на залихи са набавним цијенама на тржишту и ако се утврди да је цијена материјала на залихи по којој се води у књиговодству већа од тржишне цијене на дан биланса, врши се смањење вриједности материјала на терет расхода.

Стварима ситног инвентара сматрају се предмети чији је вијек употребе краћи од једне године.

Терећење трошкова приликом стављања ситног инвентара у употребу обавља се методом једнократног отписа.

Искњижавање ситног инвентара се врши када је средство расходовано.

3.5 Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања Друштва обухватају потраживања од купаца у земљи и иностранству по основу продаје роба и услуга.

Краткорочна потраживања исказују се по вриједности из оригиналне фактуре. Ако се вриједност из фактуре исказује у странијој валути врши се прерачунавање у извјештајну валуту по важећем курсу на дан трансакције, а на дан биланса прерачунава се према важећем курсу а курсне разлике признају се као приход или расход обрачунског периода.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспећа односно продаје до године дана од дана чинидбе односно дана биланса.

Краткорочни пласмани који се не држе ради трговања исказују се по амортизованој вриједности не узимајући у обзир намјеру Друштва да их држи до доспећа.

„Потраживања се процјењују по номиналној вриједности, умањеној индиректно за износ вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумијева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекција по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумијева исправка потраживања на терет расхода, онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку израде биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши Управа Друштва на основу објективних информација произашлих из озбиљне анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода, уз разматрање текуће привредне ситуације.

Индиректно умањење потраживања врши се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања, који индиректно коригује рачун потраживања на процјењену фер вриједност.

Исправка вриједности потраживања израчунават ће се по методи застарјелости потраживања.

Исправка вриједности ће се вршити за сва потраживања за која Управа пројени да су ненаплатива, а која не прелазе крајњи рок застаре у складу са одредбама Закона о облигационим односима.

3.6 Грешке из претходног периода

Материјално значајна грешка откријена у текућем периоду, која се односи на претходни период и која, при том, има значајан утицај на финансијске извјештаје једног или више претходних периода, због које се ти, претходно објелоданајени финансијски извјештаји не могу више сматрати поузданим, обухвата се као грешка из претходног периода у складу са МРС 8-Рачуноводствене политици, промјене рачуноводствених пројјена и грешке.

Грешка из претходног периода исправља се тако што се за износ грешке врши корекција почетног стања пренијетог резултата, односно одговарајућа позиција биланса стања, ако је грешка такве природе да не утиче на резултат.

У случају из претходног става, приликом састављања финансијских извјештаја упоредни подаци који се односе на годину у којој је грешка настала исказују се у преправљеним износима.

Материјално беззначајне грешке признају се као приход или као расход текућег периода.

Материјалност грешке процјењује се у сваком конкретном случају када је грешка откријена.

3.7 Признавање прихода

Приходи Друштва обухватају сву фактурисану продају извршених услуга као и прихода од основних средстава, субвенција, донација и враћених дажбина по основу остварене продаје, приходе од активирања учинака, од доприноса и чланарина као и други приходи који су обрачунати у књиговодственој исправи независно од времена наплате.

Добици представљају приходе који нису произтекли из уобичајених активности и представљају повећање економске користи из продаје основних средстава и по основу ревалоризације.

Приходе представљају и остала примања по основу наплате отписаних потраживања, камата на депозит, курсне разлике и друге финансијске приходе.

3.8 Признавање расхода

Расходи Друштва обухватају трошкове који произишу из уобичајених активности и губитке.

Признавање расхода се врши у зависности од појединих врста и представљају:

- трошкове материјала, горива и енергије који показују намјеру трошења,
- нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде признају се у висини обрачунатих износа за рад запослених за проведено вријеме на послу и одсуствовање са посла на терет Друштва,

- трошкови амортизације се обрачунавају по пропорционалним стопама које се утврђују на основу корисног вијека основних средстава и њихове садашње вриједности,
- трошкови производних услуга и нематеријалних трошкова обрачунавају се на основу фактура за извршене услуге и вјеродостојних докумената за поједине нематеријалне трошкове,
- трошкови пореза и доприноса се признају на основу издатака у складу са обавезама утврђеним законом,
- трошкови позајмљивања настају у вези позајмица финансијских средстава и обухватају камате на дозвољена прекорачења на жиро рачуну и краткорочне позајмице, трошкове финансијског лизинга и курсне разлике. Ови трошкови се признају као расход периода у коме су настали.

3.9 Финансијске обавезе

Финансијским обавезама Друштва сматрају се:

- дугорочне обавезе-кредити, хартије од вриједности и остале дугорочне обавезе,
- краткорочне обавезе-краткорочни кредити, обавезе према добављачима, обавезе за порезе и доприносе, обавезе за плате и доприносе и порез на плате те остале краткорочне обавезе (доспјећа у року до годину дана, односно од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса).

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу у циљу предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу или размјене финансијских инструмената.

Почетно признавање финансијских обавеза врши се по њиховој набавној вриједности у коју су укључени и трошкови њиховог прибављања. Смањење обавеза се врши директним отписом.

3.10 Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, за трошкове обнављања природних богатства, за задржане кауције и депозите, за трошкове реструктуирања Друштва, за покриће обавеза (правних или стварних) насталих као резултат прошлих догађаја за које је вјероватно да ће изазвати одлив ресурса који садрже економске користи ради њиховог измиривања и који се могу поуздано процјенисти (нпр. спорови у току) као и резервисања за издате гаранције и друга јамства.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама а њихово смањење односно укидање врши се у корист прихода.

Дугорочна резервисања се признају у случајевима:

- обавеза насталих као резултат ранијих обавеза;
- обавеза које ће настати у будућем периоду;
- обавеза које се могу поуздано процјенисти.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје а такође резервисање се не признаје ни за будуће пословне губитке.

Сви ови трошкови се прате аналитички по врстама и намјени и приликом сваког билансирања врши се њихово преиспитивање.

4. РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА ДРУШТВА

У слједећем прегледу приказан је резултат пословања Друштва у периоду 01.01.-31.12.2014. године по појединачним Службама, које послују у оквиру „Производно-технолошког сектора“ и „Сектора економско-финансијских, правних и општих послова“.

ПРОИЗВОДНО ТЕХНОЛОШКИ СЕКТОР

У оквиру „производно технолошког сектора“ послују слједеће Службе:

1. Служба комуналних услуга,
2. Служба одржавања градског зеленила,
3. Служба пијачних услуга,
4. Служба гробљанских услуга,

Све службе послују под надзором извршног директора за производно-технолошки сектор.

Извештај о пословању појединачних служби, у 2014. години, дат је у слједећем прегледу:

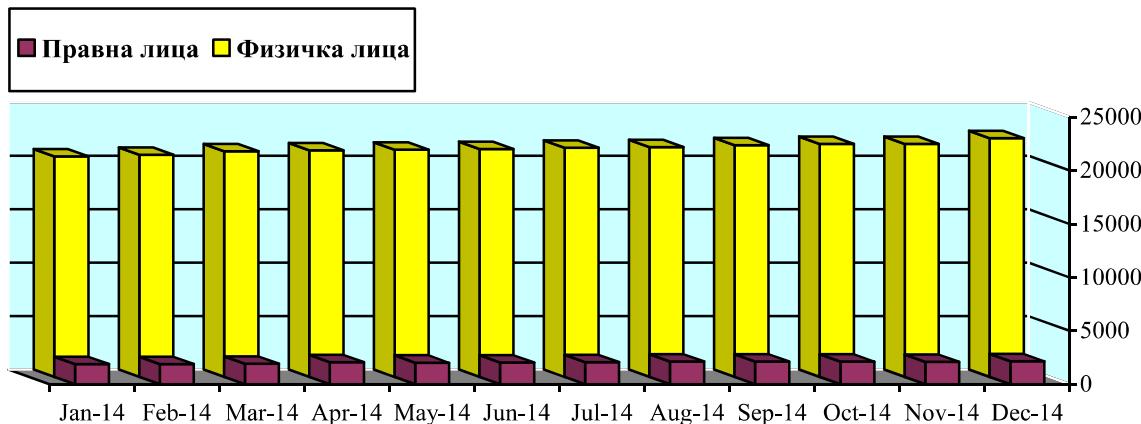
1. Служба комуналних услуга

У служби комуналних услуга обављају се слједеће врсте послова:

- Одвоз и депоновање чврстог отпада,
- Прикупљање рециклажног отпада (папир, најлон и пет амабалажа),
- Одржавање јавно-прометних површина и
- Услуге специјалним комуналним возилима.

1.1 Одвоз и депоновање чврстог отпада

Одвозом чврстог отпада обухваћени су сва домаћинства на подручју града Бијељине, као и већи дио сеоских мјесних заједница. Отпад се редовно одвози за око 22.350 домаћинстава и 2.150 правних лица, док постоји незнатајан број корисника којима се одвоз отпада врши по позиву. Током 2014. године број корисника одвоза отпада се постепено повећавао, што је приказано на графикону број 1.

Графикон број 1-Преглед физичких и правних лица, која користе услуге одвоза отпада

Према Програму одвоза чврстог отпада, одвоз и депоновање чврстог отпада врши се:

- за домаћинства у индивидуалним стамбеним објектима, одвоз се врши једном седмично;
- за домаћинства која живе у стамбеним зградама, где се смеће одлаже у контејнере, одвоз се врши више пута недељно, а у ужем градском подручју и два пута дневно;
- за правна лица одвоз се врши једном седмично, а у ужем подручју града свакодневно.

Од 01.07.2007. године газдовање над депонијом преузело је ЈП „ЕКО-ДЕП“. Стални раст трошкова депоновања директно је утицао на пословне резултате Друштва. Почетна цијена депоновања износила је 6,84 КМ без ПДВ по једној тони чврстог отпада, док је од 01.01.2010. године цијена повећана и износила је 20 КМ без ПДВ по једној тони чврстог отпада. Од 16.априла 2011. године цијена депоновања износила је 25 КМ без ПДВ по једној тони чврстог отпада. Од 01. јануара 2013. године цијене депоновања отпада су знатно повећане и износиле су за:

- чврсти комунални отпад ..... 30,00 КМ (без ПДВ-а)
- клоонички отпад ..... 50,00 КМ (без ПДВ-а)
- фекални отпад ..... 20,00 КМ (без ПДВ-а)

Цијене депоновања отпада у 2014. години су увећане, те за чврсти комунални отпад од 01.02.2014. године износи 34,19 КМ без ПДВ-а уместо досадашњих 30,00 КМ без ПДВ-а, односно 70,00 КМ без ПДВ-а за клоонички отпад почев од 01.01.2014. године, уместо досадашњих 50,00 КМ без ПДВ-а. Цијена депоновања фекалног отпада је остала на нивоу из 2013. године.

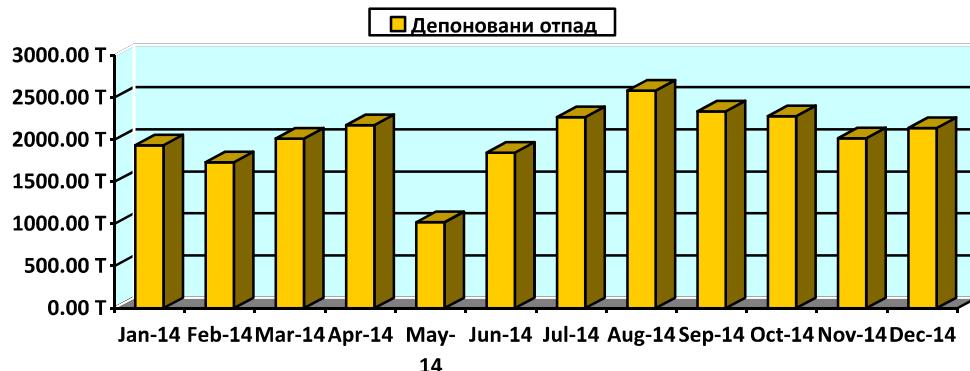
Највећи дио средстава се издваја за трошкове депоновања чврстог комуналног отпада. Кретање цијена за услуге депоновања чврстог комуналног отпада приказано је на графикону број 2.

Графикон број 2-Кретање цијене депоновања чврстог комуналног отпада

Цијене наших услуга одвоза отпада нису економски оправдане, односно недовољне су да покрију високе трошкове депоновања отпада. Цијене наших услуга одвоза комуналног отпада су од 01.01.2013. године повећане за 10%, али су недовољне да покрију високе трошкове депоновања отпада.

У 2014. години, на регионалну депонију, укупно је депоновано 24.377,50 T отпада, од чега 24.194,97 T чврстог комуналног отпада, 21,68 T отпадних вода и 160,85 T клаоничког отпада, док је у 2013. години укупно депоновано 23.466,32 T отпада. До повећања количине депонованог отпада дошло је због проширења подручја са ког се врши одвоз отпада, чиме је и број корисника одвоза отпада у 2014. години, у односу на 2013. годину, повећан. На графикону број 3 приказане су количине депонованог отпада у 2014. години.

Графикон број 3-Количине депонованог отпада у 2014. години

На одвозу и депоновању чврстог отпада свакодневно је ангажована сљедећа механизација:

- Специјално возило са пресом „Мерцедес“ запремине 14 м³ ..... 4 ком.
- Специјално возило са пресом „ФАП“ запремине 13 м³ ..... 1 ком.
- Специјално возило са пресом „Ивеко“ запремине 15 м³ ..... 2 ком.
- Специјално возило са пресом „Ивеко“ запремине 5 м³ ..... 1 ком.
- Специјално возило Аутоподизач контејнера „Ивеко“ и „Мерцедес“ . 2 ком.
- Специјално возило QAФ 18.225 МЛЦ, запремине 16 м³ ..... 1 ком.
- Специјално возило аутосмећар МАН 28.314 ФНЛЦ ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес ециониц" 2628 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес бенз" К59-Т-024 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес-бенз атего" Т26-М-023 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Вольво" 981-Т-838 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Мерцедес-бенз атего" Е36-Ј-035 ..... 1 ком.
- Специјално возило "Ивеко стралис" М19-А-029 ..... 1 ком.

1.2 Прикупљање рециклажног отпада (папир, најлон и пет амбалажа)

Друштво врши прикупљање рециклажног отпада (папир, најлон и пет амбалажа) и од истог остварује одређени приход по основу продаје.

У 2014. години прикупљено је 188,24 Т рециклажног отпада, док је у 2013. години прикупљено 184,28 Т.

У 2014. години прикупљено је 172,94 тона папира, док је у 2013. години прикупљено 173,96 тона папира, што је за 1,02 тону мање у односу на поредбени период.

У 2014. години прикупљено је 15,30 тона најлона и пет амбалаже, што је за 4,98 тона више у односу на 2013. годину, у којој је прикупљено 10,32 тоне.

Укупно остварени приход од продаје рециклажног отпада за извјештајни период 2014. године износи 33.678,00 КМ, док је за исти период 2013. године остварен приход од 28.441,44 КМ. Значајно повећање прихода од продаје рециклажног отпада, од 18,41%, узроковано је повећањем откупних цијена у текућој години у односу на претходну.

На графикону број 4 приказана је прикупљена количина рециклажног отпада у последње три године, закључно са 31.12.2014. године.

Графикон број 4-Прикупљени рециклажни отпада

1.3 Одржавање јавно-прометних површина

Одржавање јавно-прометних површина се обавља на подручју Града Бијељина, односно на подручју Града Бијељине и мјесне заједнице Јања.

На расписани тендер од стране градске управе Бијељина, добили смо посао и закључили Уговор за чишћење јавно-прометних површина. По показаним евиденцијама, овјереним од стране контролних служби градске управе и према утврђеном Програму рада за ЛОТ бр.1, у периоду 01.01.-31.12.2014. године, реализовано је сљедеће:

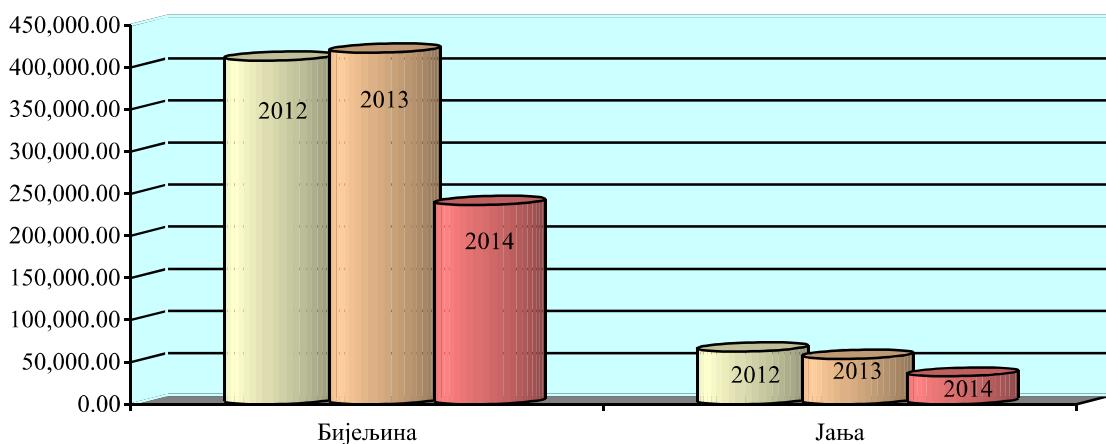
БИЈЕЉИНА								
			2014. година		2013. година		2012. година	
РБ	Опис услуге	MJ	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а
1.	Ручно или маш. чишћење тротоара	м ²	7.229.354	122.956,85	10.477.754	178.698,05	8.865.980	160.393,88
2.	Ручно или машинско чишћ. ригола	м ²	1.893.029	71.999,46	2.739.905	104.793,08	2.513.788	88.239,02
3.	Ручно стругање ригола	м ²	-	-	81.809	3.146,50	140.217	5.426,84
4.	Прочишћавање тротоара и ригола	н/ч	3.147	22.029,00	3.256	24.263,83	5.804	47.012,71
5.	Рад паука	сат	1	50,00	11	577,77	8	447,39
6.	Машинско прск. макадамских ул.	тура	-	-	49	4.188,03	1	85,47
7.	Машинско прање улица и тротоара	м ²	-	-	223.945	4.402,33	574.058	11.284,89
8.	Рад ТМВ за ванр. потребе н-2т	тура	64	4.375,70	279	19.076,74	646	49.971,20
9.	Рад спец.возила за одвоз смећа	тура	-	-	-	-	25	7.480,34
10.	Рад спец.воз.за одв.см.са руч.ут.	тура	1	299,14	29	10.299,05	1	384,61
11.	Рад КВ бравара на разн.брав.посл	н/ч	47	460,60	334	4.131,02	215	2.756,41
12.	Спец.возило.фекална цистерна	тура	-	-	36	3.846,15	14	1.495,73
13.	Рад ауто-под.контейнера 5м ³	тура	42	4.914,00	504	59.267,53	201	23.908,35
14.	Рад специјалних машина	сат	7	147,00	6	128,21	101	2.158,12
15.	Рад камиона на одв.снијега	м ³	150	1.425,00	-	-	42	646,16
16.	Рад радника на утov.снијега	сат	199	1.233,80	97,50	666,67	273	1.866,66
17.	Чишћење снијега и посыпање соли	м ²	31.680	6.652,80	1.100	300,85	6.280	1.717,58
18.	Ручно чишћење отп. са обале кан.	сат	-	-	-	-	364	3.094,00
Укупно				236.543,35		417.785,81		408.369,00

ЈАНЈА								
			2014. година		2013. година		2012. година	
РБ	Опис услуге	MJ	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а	Количина	Износ без ПДВ-а
1.	Ручно чишћење тротоара	м ²	1.033.632	17.580,53	1.629.020	27.536,17	784.540	26.747,92
2.	Ручно или маш.чишћење ригола	м ²	400.610	14.421,96	599.040	19.650,08	573.635	20.661,66
3.	Ручно стругање ригола	м ²	-	-	-	-	47.810	1.066,18
4.	Прочишћавање тротоара и ригола	н/ч	154	1.108,80	636	4.615,05	1.327	10.271,70
5.	Машинско прање улица и тротоара	м ²	-	-	229.400	2.330,00	283.750	2.872,35
6.	Рад ТМВ за ванр. потребе н-2т	тура	-	-	2	136,72	17	1.162,40
Укупно				33.111,29		54.268,02		62.782,21

У 2014. години, у оквиру ЛОТ-а бр.1, реализован је одвоз отпада из мјесних заједница Љељенча и Бријесница за 170 домаћинстава. По том основу остварен је приход од 13.948,68 КМ.

Програм рада и одржавања јавно-прометних површина реализује се у шестодневној радној седмици, по налозима Одјељења за стамбено-комуналну област Града Бијељина.

Графикон број 5-Остварени приходи по основу реализације по ЛОТ-у бр.1 у последње три године

1.4 Услуге специјалним комуналним возилима

Специјално возило „паук“ ангажовано је за потребе Центра јавне безбиједности Бијељина, одјељења Саобраћајне полиције, за уклањање непрописно паркираних возила, а повремено се користи и за пружање услуга другим физичким и правним лицима. Рад овог возила регулисан је посебним Упутством, које је донио МУП Републике Српске.

У 2014. години Друштво је набавило ново теретно возило МАН Л77 са надоградњом, регистарске ознаке А62-Е-759, за уклањање непрописно паркираних возила, укупне вриједности (без ПДВ-а) 100.246,84 КМ.

У 2014. години остварен је приход од паука у износу од 55.968 КМ, што је за 4.796 КМ више од оствареног прихода из 2013. године, који је износио 51.172 КМ. У извјештајном периоду паук је подигао 1.866 возила, што је за 161 возило више у односу на 2013. годину, у којој је подигнуто 1.705 возила.

На основу Уговора потписаног са представницима МУП Републике Српске, 30% средстава остварених радом овог специјалног возила припадају МУП РС.

Специјално комунално возило „фекална цистерна“ врши услуге свим физичким и правним лицима код којих се појави таква потреба.

У току 2014. године, фекална цистерна имала је 505 интервентних услуга, по основу који је остварен приход од 75.768 КМ, што је за 442 услуге више него у 2013. години, у којој је било 63 интервентне услуге, по основу којих је остварен приход од 9.455 КМ.

Цистерна за воду је у периоду 01.01.-31.12.2014. године имала 39 интервентних услуга, што је за 10 више од укупно 29 интервентних услуга из истог периода 2013. године.

У току 2014. године извршено је улагање у 1 половно специјално комунално возило укупне вриједности (без ПДВ-а) 50.206,84 КМ.

Потребно је истаћи да инвестиција у камион Ивецо стралис, евидентирана под ИБ 1336, представља донацију од Града Бијељине по основу Уговора о уступању на коришћење опреме за прикупљање комуналног отпада, број 02-370-1913/14.

Све припреме сервисирања и гаражирања возила као и комплетна Служба комуналних услуга, смјештена је у уређеном простору површине 5.000 м² и објектима пословно-техничког садржаја (гараже, сервисне радионице, магацински простор и др.), у Мачванској улици у Бијељини.

2. Служба за одржавање градског зеленила

За потребе Службе за одржавање градског зеленила, кориштена је постојећа савремена механизација: машинске косачице, трактори, самоходне машинске косачице, машинске тестере, возило Застава носивости до 2 т, корпа и доставно возило типа Кеди, као и цистерна за осоку капацитета 3.200 литара.

У току 2014. године извршена је набавка сљедеће опреме за потребе Службе за одржавање градског зеленила:

Р.бр.	ИБ	Назив основног средства	Вриједност
1	1275	Телескопска тестера STIHL HT 101	1.067,52
2	1277	Моторна коса STIHL FC120	893,16
3	1278	ВИКИНГ тракторска косилица MT5097	6.730,77
4	1279	Дувач STIHL BG 86	551,28
5	1280	Моторна косилица ВИКИНГ MB 650 B	1.397,44
6	1281	Моторна пила STIHL MC 361	1.152,99
7	1286	Штампач ХП МЛ П1102	172,99
8	1291	Дувач STIHL BG 86	529,91
Укупна набавна вриједност (без ПДВ-а)			12.496,06

Служба за одржавање градског зеленила радила је по плану и програму, на основу добијеног посла по тендери, који је расписала градска управа Града Бијељине.

У периоду 01.01.-28.02.2014. године обављани се сљедећи послови:

- Пресађивање ожилјених биљака и формирање нових ожилишта и одржавање постојећег садног материјала.
- Садња, односно допуна дрворедних садница Тилие (липе) у улици „Комитска“- „Краља Драгутина“, те вађење пањева у уличним дрворедима.
- Пресађивање живе ограде.
- Орезивање дрвећа и жбуња, превршавање са употребом висинске корпе, одграњавање ружа и др.

У периоду 01.03.-31.05.2014. године обављани се следећи послови:

- Продаја собног цвијећа поводом 8. марта.
- Производња сезонске расаде, која је набављена за потребе садње на јавним зеленим површинама.
- Орезивање и сјеча употребом висинске корпе, орезивање жбуња и ниског дрвећа, окопавање жбуња и дрвенастих врста, допуна-садња дрворедних садница и сезонског цвијећа.
- Акцијом „Април мјесец чистоће“ вршена је продаја и подјела разних дрвенастих и жбунастих биљака по школским двориштима и мјесним заједницама, а по налогу Одјељења за стамбено-комуналне послове Града Бијељине.
- Кошење траве на одређеним подручјима.
- Сјеча стarih и болесних стабала без употребе висинске корпе.
- Садња сезонског цвијећа, садња дрворедних садница у Мајевичкој улици, садња платана у Улици „Меше Селимовића“ итд.
- Средином мјесеца маја дошло је до поплаве на подручју Семберије, па су наши радници били обавезни због уведеног ванредног стања да помажу угроженом становништву.

У периоду 01.06.-31.08.2014. године обављани се следећи послови:

- Вршено је интензивно кошење зелених јавних површина, окопавање и орезивање цвијећа и жбунастих биљака.
- Завршена је садња сезонског цвијећа на свим предвиђеним површинама.
- Рад са употребом висинске корпе на орезивању и превршавању високог дрвећа.

У периоду 01.09.-31.12.2014. године обављани се следећи послови:

- Сјеча сувих стабала без корпе, орезивање живе ограде, окопавање ружа и кошење траве.
- Производња је у овом периоду знатно појачана због послова на пресађивању набављеног сезонског цвијећа Виоле сп. и Белиса сп. за потребе садње на јавним зеленим површинама.
- Уређење „Новог парка“ у Улици „Кнез Иво од Семберије“
- У производног сектора обим послова је био увећан јер су све оживљене биљке пресађиване у веће саксије, вршено је разврставање и сортирање произведеног биљног материјала.
- Садња сезонске расаде.
- Садња дрворедних садница у Улици „Војводе Степе“ и на „Тргу Ђенерала Драже“.
- Вађење пањева употребом скипа у Градском парку и на „Тргу Краља Петра И Карађорђевића“.

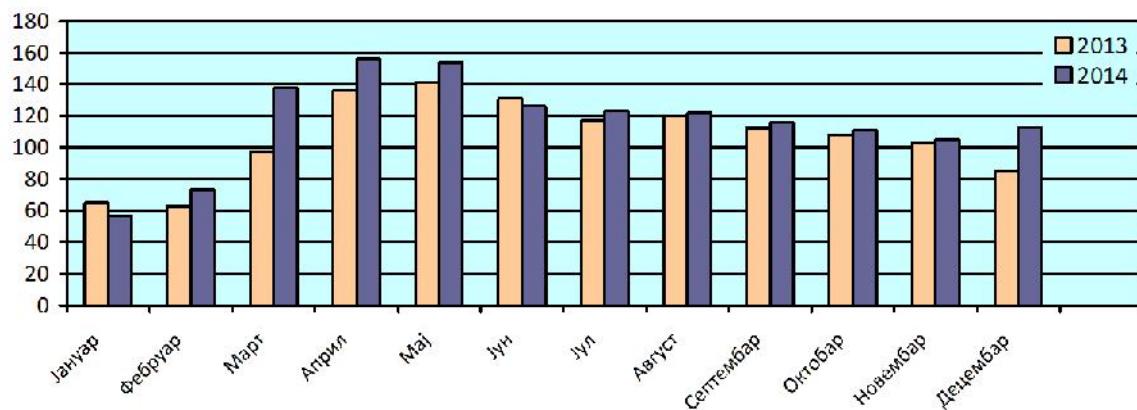
С обзиром на тренутни капацитет постојећих стакленика, пластеника, леја, обрадивог земљишта, машина за обраду и броја запослених радника, могуће је и увећати обим производње. Но у свему овоме највећи је проблем пласман производа на тржиште.

3. Служба пијачних услуга

Пијаци је организовано и уређено мјесто на коме се на уобичајан начин обавља трговина на мало пољопривредним, прехранбеним и другим производима између продавца и купца. На пијаци трговина се обавља на продајним столовима. Спровођење Пијачног реда је обавеза свих запослених, посебно радника на радном мјесту – редари пијаце. У сровођењу реда дужни су сарађивати са надлежним инспекцијским службама и радницима ЦЈБ Бијељина, везано за евентуалне проблеме око рада и унутрашњег реда у пијацима. Предузеће је дужно да пијачне тезге постави и распореди на начин којим се обезбеђује функционалност и естетски изглед пијаце и омогућује купцима несметана куповина.

Зелена пијаци располаже са 303 пијачна стола, а од тога се у централној улици налази 49 столова. Овај број столова задовољава све потребе корисника услуга зелене пијаце. На тзв. „малом бувљаку“ у улици 27. марта, налази се 33 стола. Наплата дневне плацарине се врши искључиво уторком и петком. Забрана продаје робе на јавним површинама доприњела је повећању прихода од дневне плацарине, јер је скоро сва продаја производа сконцентрисана у круг зелене пијаце.

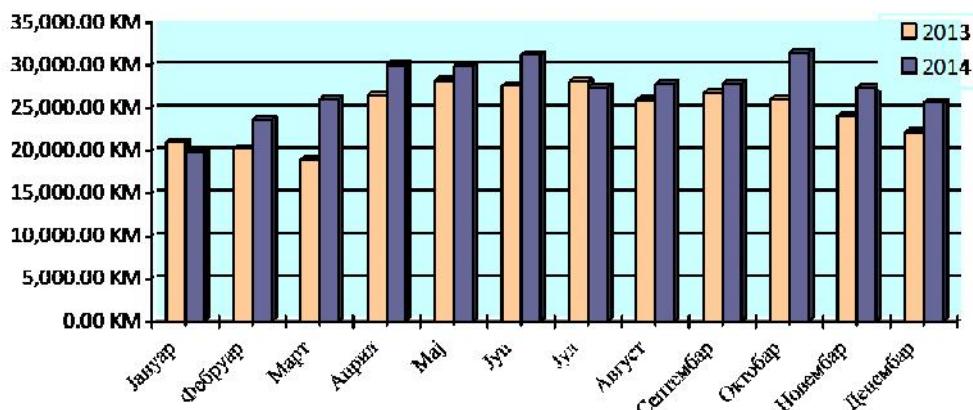
На графикону број 6 упоредно је приказан број закупљених столова у 2014. години у односу на 2013. годину.

Графикон број 6-Преглед закупљених столова по основу Уговора о закупу

У 2014. години приход Службе пијачних услуга, који се остварује по основу дневног и мјесечног закупа столова у зеленој пијаци остварен је у износу од 277.763 КМ и исти је повећан у односу на 2013. годину за 11%, у којој је остварен приход од 24.799 КМ.

На графикону број 7 приказана је реализација прихода од мјесечног и дневног закупа столова у зеленој пијаци у 2014. години у односу на 2013. годину.

Графикон број 7-Остварење прихода од закупа столова у зеленој пијаци

4. Служба гробљанских услуга

Уговором из 1993. године, потписаним између Општинског секретаријата за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и урбанизам и Јавног предузећа „Комуналац“ Бијељина, Скупштина општине Бијељина је уступила на управљање и одржавање Градско гробље у Пучилама Јавном предузећу „Комуналац“.

По потписивању овог уговора а на основу преузетих обавеза формирана је Служба за гробљанске услуге, којој је основни задатак сахрањивање, одржавање и уређење гробља. У састав новоформиране Службе ушла је и постојећа продавница погребне опреме. Продавница погребне опреме је у међувремену затворена због новонастале ситуације и немогућности конкурентности новоотвореним радњама, које су се бавиле трговином погребне опреме и превозом умрлих лица.

Новоформирano гробље имало је површину од 36.037 м², у периоду од формирања до данас проширивано је више пута и сад се простире на површини од 66.442 м². На том простору је закључно са 31.12.2014. године сахрањено 6.093 особе а резервисана су 3.204 гробна мјеста, што значи да је на гробљу заузето укупно 9.297 гробних мјеста, те су сва мјеста попуњена.

Служба запошљава 6 радника у сталном радном односу. Због повећаног обима послса у љетном периоду, како на одржавању гробља тако и због потребе грађевинских радова (израда парапета, ограде и сл.), ангажују се радници преко Омладинске задруге или заснивају радни однос на одређени временски период. За те потребе у 2014. години у периоду април-децембар ангажвани су 3 НК радника, посредством Омладинске задруге, као помоћни радници на пословима одржавања гробља, копања гробница и израде парапета. Један радник грађевинске струке ангажован је на пословима израде ограде и другим грађевинским радовима у периоду 01.04.2014-31.12.2014. године. У Служби је формирана грађевинска екипа, која је осposобљена за извођење мањих грађевинских радова на гробљу, као и за одржавање објекта Друштва.

У периоду јануар-децембар 2014. године, на гробљу Пучиле сахрањено је 307 лица, од тога 137 особа је сахрањено у ново гробно мјесто а 170 у гробно мјесто које је раније било резервисано. У истом периоду извршена је резервација 130 гробних мјеста. Због недостатка гробних мјеста на гробљу Пучиле, у октобру,

тачније 21.10.2014. почело је сахрањивање на Новом гробљу, које у потпуности не задовољава минималне инфраструктурне услове. На локацији Новог гробља нема чесме са текућом водом, као ни санитарног чвора. Недостатак чесме са водом је надомјештен надоградњом надземног хидранта, мада је та чесма уклоњена због бојазни од зимских мразева и пуцања хидранта. Проблем санитарног чвора није решен и то је велики проблем и у најскорије вријеме ова два горућа проблема морају се решити. Евидентан је и недостатак сале у којој би се обављали парастоси и помени те се они тренутно рјешавају постављањем шатора на паркингу гробља.

У 2014. години, на Новом гробљу, сахрањено је 26 особа и резервисано 28 гробних мјеста.

Скраћенице у табели:

НГМ - ново гробно мјесто

РГМ – резервисано гробно мјесто

ДУ – дубински укоп

ГМ – гробно мјесто

Табела број 1 – Преглед сахрана по мјесецима у градском гробљу “Пучиле”

Мјесец 2014	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Укупно
Број сахрана	28	33	25	25	28	28	22	28	30	28	14	18	307
Сахрана у НГМ	20	17	9	10	12	9	9	16	16	12	2	5	137
Сахрана у РГМ	8	16	16	15	16	19	13	12	14	16	12	13	170
Сахрана ДУ	-	1	1	-	-	2	-	1	-	6	-	3	14
Резервисано ГМ	24	15	7	9	11	8	12	13	13	10	8	-	130
Укупно НГМ	44	32	16	19	23	17	21	29	29	22	10	5	267

Табела број 2 – Преглед сахрана по мјесецима у новом градском гробљу

Мјесец 2014	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Укупно
Број сахрана	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	12	10	26
Сахрана у НГМ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	12	10	26
Сахрана у РГМ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сахрана ДУ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
Резервисано ГМ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	10	11	28
Укупно НГМ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	22	21	54

Табела број 3 – Преглед сахрана по мјесецима у оба гробља

Мјесец 2014	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Укупно
Број сахрана	28	33	25	25	28	28	22	28	30	32	26	28	333
Сахрана у НГМ	20	17	9	10	12	9	9	16	16	16	14	15	163
Сахрана у РГМ	8	16	16	15	16	19	13	12	14	16	12	13	170
Сахрана ДУ	-	1	1	-	-	2	-	1	-	7	-	4	16
Резервисано ГМ	24	15	7	9	11	8	12	13	13	17	18	11	158
Укупно НГМ	44	32	16	19	23	17	21	29	29	33	32	26	321

На основу остварене реализације наплате обнове закупа гробних мјеста и одржавања гробља видљиви су проблеми у наплати истих. На ставци одржавања гробља, у периоду јануар-децембар 2014. године, наплаћено је одржавање гробља за 6.525 гробних мјеста, са процентом наплативости од 70 %. У 6.525 наплаћених гробних мјеста у 2014. години, велики број наплаћених обавеза је за ранији период. Обнова закупа је извршена за 234 гробна мјеста, у којима су извршене сахране и 160 резервација гробних мјеста.

У циљу побољшања наплате годишњих обавеза, активности које се спроводе су: слање обавјештења дужницима путем инкасантске службе Друштва и поште, остављањем обавјештења на гробна мјеста као и постављањем општих обавјештења о потреби плаћања обавеза на видљивим мјестима.

Због промјена пребивалишта, постоји велики број нетачних адреса у нашој бази података, које стварају додатне потешкоће.

Такође сва гробна мјеста за која нису плаћане обавезе а истекао је десетогодишњи закуп а било их је могуће одузети (није могуће одузети резервисано гробно мјесто поред већ сахрањене особе где је већ постављен и надгробно спомен) су одузета, на истим је изграђен парапет и та гробна мјеста су поново дата у закуп.

Сагледавши све чињенице као и материјалну ситуацију у Друштву, сматрамо да би степен наплативости ових обавеза, које и нису велике, морао бити већи.

Табела број 4 – Преглед наплате по мјесецима (количине)

Услуга 2014	Обнова закупа-сахране	Обнова закупа – резервације	Одржавање гробља	Постављање споменика
Јануар	10	9	527	1
Фебруар	18	13	639	4
Март	27	18	588	6
Април	12	3	409	19
Мај	21	8	430	8
Јун	30	23	634	18
Јул	15	15	491	9
Август	15	11	470	17
Септембар	24	17	583	15
Октобар	19	13	533	23
Новембар	19	9	536	17
Децембар	24	21	685	8
Укупно	234	160	6525	145

На гробљу Пучиле сахрањивање се врши у раније припремљена гробна мјеста (урађени парапети), тако да је Служба опремљена потребном опремом за изградњу истих. Недостатак земљишта на гробљу на ком би се формирала гробна поља директно је утицао на број урађених парапета у 2014. години, јер су у 2013. години припремљена сва гробна мјеста на слободним површинама планираним за сахрањивање. Због недостатка гробних мјеста на гробљу Пучиле, били смо принуђени да на свим слободним површинама, планираним за хортикултурно уређење гробља, као и попречним саобраћајницама, урадити парапете и тако формирати гробна мјеста у која је извршено сахрањивање.

У 2014. години на гробљу Пучиле урађено је:

- 53 једнодијелна парапета
- 122 дводијелна парапета
- 4 тродијелна парапета
- 2 гробнице

Почетком октобра 2014. године отпочети су радови на количењу, а потом се кренуло са изградњом парапета на Новом гробљу.

На локацији Новог гробља урађено је:

- 13 једнодијелних парапета
- 36 дводијелна парапета
- 2 тродијелна парапета

Табела број 5 – Реализација по мјесецима у гробљу Пучиле

Мјесец	Једнодијелни парапет	Дводијелни парапет	Тродијелни парапет	Преградна греда	Уграђене плоче	Остало
Јануар	2	16	2	-	-	
Фебруар	4	13	-	-	-	
Март	3	8	-	-	-	
Април	2	8	-	1	1	
Мај	5	7	1	1	1	
Јун	3	7	-	-	4	
Јул	-	11	-	1	2	
Август	6	13	-	2	1	
Септембар	6	13	-	-	5	
Октобар	12	11	-	1	2	2 гробн.
Новембар	4	13	1	1	1	
Децембар	7	9	-		1	
Укупно	54	129	4	7	18	

Табела број 6 – Реализација по мјесецима за ново гробље

Мјесец	Једнодијелни парапет	Дводијелни парапет	Тродијелни парапет	Преградна греда	Уграђене плоче	Остало
Октобар	1	5	-			
Новембар	3	8	1			
Децембар	1	9	-			
Укупно	5	22	1			

У 2014. години настављено је ограђивање гробља, тако да је урађено 85 метара ограде на источном дијелу гробља односно урађена је ограда до Д.о.о. „Продукт“ и стоваришта „Симекс“. Радови на изради ограде извођени су

ангажовањем радника а.д. „Комуналец“ Бијељина, оспособљеним за грађевинске послове.

На гробљу Пучиле потребно је урадити још 45 метара ограде на источном дијелу гробља, до ограде Телрад-а, као и комплетну сјеверну границу. Постојећа ограда на сјеверу гробља је урађена од арматурне мреже постављене на бетонске стубове и иста се добрим дијелом пружа ивицом материјалног рова (шљункаре). На тим дијеловима изградња бетонске ограде захтјевала је израду потпорног зида или затрпавање дијела шљункаре у том дијелу. Постојећу ограду до шљункаре урадио је некадашњи ГИК „РАД“.

Грађевинска екипа је такође вршила санацију објекта Јавне хигијене оштећеног у мајским поплавама.

У текућој годину извршено је и планирано асфалтирање унутрашње саобраћајнице кроз гробље, која дијели гробље на дио који је под управом Цркве од дијела којим управља Друштво, у дужини од 250 метара ширине 2,5 метра.

Константно су спровођене активности на одржавању гробља, сакупљању и одвожењу отпада, те је извезено око 80 контејнера отпада, запремине $5,5 \text{ m}^3$ и 52 контејнера запремине m^3 . Вршено је редовно кошење и скупљање траве као и њено извожење. За потребе одвоза траве ангажовано је повремено возило Службе за одржавање градског зеленила. Због кишне године, било је проблема у одржавању гробља због бујне вегетације, али уз максимално залагање и помоћ радника Службе за одржавање градског зеленила, травнате површине су редовно кошене.

Један од проблема, који се појавио у 2014. години, је одвоз земље и шута, због:

- велике количине земље, која се појављивала као вишак приликом изградње парапета,
- велике количине шуга, насталог приликом уклањања парапета, за гробна мјеста за која није обновљен закуп и
- уклањања избетонираних површина, као и вишак земље приликом сахране у раније резервисано гробно мјесто.

Ова земља је извлачена камионом Службе за одржавање градског зеленила.

СЕКТОР ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКИХ, ПРАВНИХ И ОПШТИХ ПОСЛОВА

1. Служба за правне, кадровске и опште послове

У периоду од 01.01.-31.12.2014. године у Служби за правне, кадровске и опште послове било је запослено 7 радника.

У сарадњи са Службом економско-финансијских послова, Служба за правне, кадровске и опште послове интензивно ради на побољшању наплате потраживања, како од физичких тако и од правних лица.

Са физичким лицима у 2014. години закључено је 135 писмених споразума о плаћању дуга, а са правним лицима и предузетницима закључено је 38 писмених споразума о плаћању дуга. Укупан износ потраживања по основу споразума на дан 31.12.2014. године износи 28.584,20 KM од чега је наплаћено 19.357,09 KM.

Графички приказ споразума са физичким и правним лицима

Основном суду у Бијељини поднијето је 141 приједлог за извршење против физичких лица, а Окружном привредном суду у Бијељини поднијето је 92 приједлога за извршење против правних лица.

Ова служба је свакодневно поступала по судским предметима, израђивала поднеске, заступала Друштво пред судовима на рочиштима у парничним, извршним и прекршајним поступцима.

Као стручна Служба Друштва, обављала је и послове стручне помоћи органима Друштва (Скупштина, Надзорни одбор, Одбор за ревизију, Управа), пратећи записнички њихов рад и израђујући донесене одлуке наведених органа.

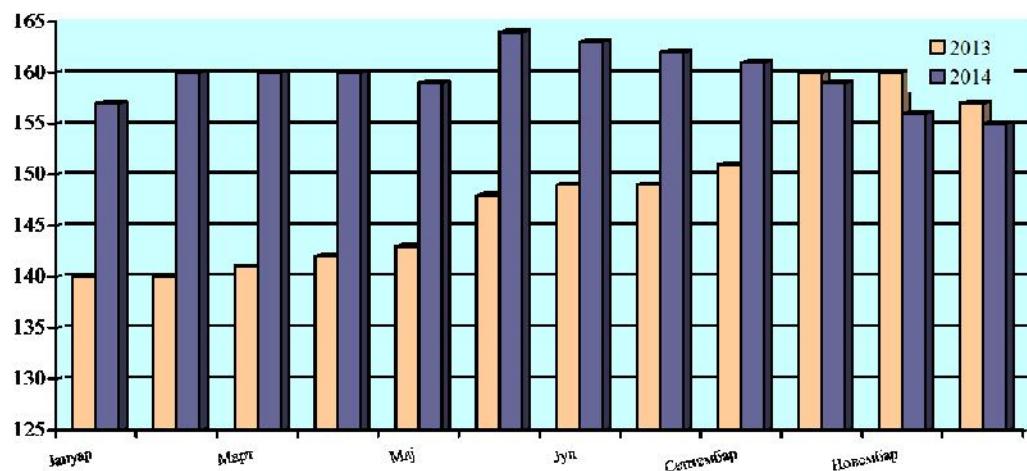
Такође је активно учествовала у пословима јавних набавки, раду дисциплинске комисије Друштва, сачињавању разних уговора и других аката за потребе Друштва.

Структура запослених радника на дан 31.12.2014. године

Акционарско друштво „Комуналец“ Бијељина је у протеклом периоду обављало регистровану дјелатност комуналних услуга, са просјечно 160 запослених радника, док је просјек у 2013. години био 148 радника. На почетку

2014. године у радном односу се налазило 157 радника. У току године, у складу са указаним потребама, повремено су ангажовани одређени радници, тако да је на крају године у радном односу евидентирано 155 радника.

Графикон број 8-Запослени радници у 2013. и 2014. години

У табели број 7 приказана је структура запослених са стварном стручном спремом, на дан 31.12.2014. године.

Табела број 7- Структура запослених на дан 31.12.2014. године

Стручна спрема Број запослених	НК	ПК	КВ	ВКВ	CCC	ВШ С	ВСС	Укупно
Укупно	44	5	46	6	30	5	19	155

2. Служба исхране радника

У оквиру Службе запослено је два радника кувара и један помоћни радник у кухињи, који су вршили спремање топлих оброка за све раднике. За период од 01.01.-31.12.2014. године припремљено је укупно 34.987 оброка, са мјесечним просјеком од 2.916 оброка. Од просјечно 160 запослених радника за дванаест мјесеци 2014. године, просјечно 134 радника, односно 83,75% од укупног броја радника, је користило услуге ресторана, док је осталих 16,25% било одсутно са посла из оправданих разлога, као што су: годишњи одмори, вјерски празници, боловања, оправдани изостанци и слично. Укупан трошак спремања топлог оброка, укључујући све директне и индиректне трошкове за дванаест мјесеци 2014. године је 111.293,21 КМ, односно просјечно за мјесец дана 9.274,43 КМ, тако да је просјечна цијена једног топлог оброка по запосленом, утврђена на основу просјека за дванаест мјесеци 3,23 КМ. Просјечна цијена једног топлог оброка за 2013. годину износила је 3,15 КМ. Рекапитулација директних и индиректних трошкова топлог оброка сачињава се на посебном обрасцу, који је сачињен у складу са одредбама члана 2. „Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак“ (Службени гласник Републике Српске, број 71/10).

3. Служба за финансијске и рачуноводствене послове

3.1 Приходи

У периоду од 01.01.2014.-31.12.2014. године, А.Д. „Комуналаци“ Бијељина остварило је укупан приход од 4.261.188 КМ.

Остварени пословни приходи у овом обрачунском периоду, односе се на приходе од фактурисаних услуга физичким и правним лицима за одвоз отпада, приходе од услуга јавне хигијене, приходе од услуга градског зеленила, приходе од услуга гробљанске службе, приходе од закупа пословних простора и тезги у пијаци, приходе од рефундација накнада за приправнике и друге приходе из редовне дјелатности.

Финанијски приходи су приходи од законских затезних камата по судским споровима и остали финансијски приходи.

У структури осталих прихода, евидентирани су приходи од наплаћених отписаних потраживања и остали непоменути приходи.

Приходи од усклађивања вриједности имовине се односе на приходе од усклађивања вриједности потраживања од купца.

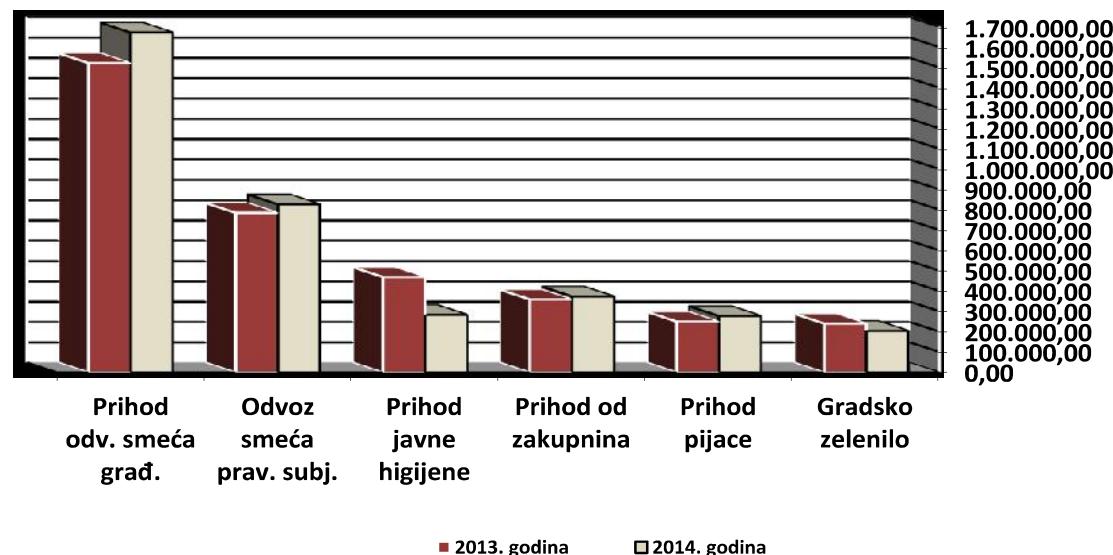
Табела број 8 -Остварени приходи

Р. бр.	Конто	Назив конта	Остварење 31.12.2013.	План за 2014. годину	Остварење 31.12.2014.	Инд. (6/4)	Ин д. (6/5)	% учешће	Разлика остварења (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	60103	Приход од продаје конт.	17.153,84	16.000,00	8.376,00	49	52	0,20%	-8.777,84
2	60150	Приход од пр.сталних средс	3.726,76	0,00	0,00	0	-	0,00%	-3.726,76
3	61010	Приход од усл.јавне хиг.	469.351,18	480.000,00	283.603,00	60	59	6,66%	-185.748,18
4	61012	Пр.од услуга одв.смећа	12.324,49	13.000,00	9.659,00	78	74	0,23%	-2.665,49
5	61014	Приход од усл.градског з.	240.613,14	260.000,00	204.796,00	85	79	4,81%	-35.817,14
6	61106	Приход од расадника	2.594,36	3.000,00	10.241,00	395	341	0,24%	7.646,64
7	61120	Приход од усл.јавне хиг.	3.142,02	0,00	0,00	0	-	0,00%	-3.142,02
8	61121	Приход одв. смећа грађ.	1.522.209,83	1.565.000,00	1.672.577,00	110	107	39,25%	150.367,17
9	61122	Одвоз смећа прав. субј.	785.518,48	815.000,00	827.357,00	105	102	19,42%	41.838,52
10	61124	Градско зеленило	6.519,71	7.000,00	0,00	0	0	0,00%	-6.519,71
11	61125	Одржавање гробља	175.698,23	170.000,00	182.552,00	104	107	4,28%	6.853,77
12	61126	Приход од паука	51.172,21	50.000,00	55.968,00	109	112	1,31%	4.795,79
13	61127	Услуге фекалне цистерне	9.455,00	10.000,00	75.768,00	801	758	1,78%	66.313,00
14	61128	Приход од усл. Цистерне	3.137,20	0,00	4.178,00	133	-	0,10%	1.040,80
15	61130	Приход од зимске службе	0,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
16	63000	Повећање вријед.залиха	7.260,90	2.000,00	19.473,00	268	974	0,46%	12.212,10
17	65010	Субвенција за цистерну	2.275,00	0,00	0,00	0	-	0,00%	-2.275,00

18	65110	Приход од закупнина	359.298,39	360.000,00	374.059,00	104	104	8,78%	14.760,61
19	65130	Приход пијаце	249.799,40	240.000,00	277.763,00	111	116	6,52%	27.963,60
20	65131	Закуп гробних мјеста	85.831,37	80.000,00	84.132,00	98	105	1,97%	-1.699,37
21	65520	Пр.од рефн.накн. за припр	3.219,97	5.000,00	22.230,00	690	445	0,52%	19.010,03
22	65903	Пр. од пресо и балир. отп.	28.441,44	30.000,00	33.678,00	118	112	0,79%	5.236,56
23	65905	Приходи од гријања	628,75	0,00	453,00	72	-	0,01%	-175,75
24	65990	Остали пословни приходи	2.863,45	3.500,00	6.695,00	234	191	0,16%	3.831,55
25	66100	Приход од камата	5.449,87	5.000,00	18.653,00	342	373	0,44%	13.203,13
26	66210	Позитивне курсне разлике	11,57	0,00	0,00	0	-	0,00%	-11,57
27	66990	Остали финансијски пр.	319,32	300,00	312,00	98	104	0,01%	-7,32
28	67060	Приход од продаје опр.	0,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
29	67700	Приход од напл.отп.потр.	57.142,58	55.000,00	71.354,00	125	130	1,67%	14.211,42
30	67990	Остали приходи	17.397,45	17.000,00	16.944,00	97	100	0,40%	-453,45
31	68110	Прих.од ускл.вр.грађ.обј.	307,49	0,00	0,00	0	-	0,00%	-307,49
32	68130	Прих.од ускл.вријед.опр.	281,25	0,00	0,00	0	-	0,00%	-281,25
33	68900	Прих.од ускл.потр.-рочно	5.045,34	0,00	367,00	7	-	0,01%	-4.678,34
		УКУПНО	4.128.189,99	4.186.800,00	4.261.188,00	103	102	100,00%	132.998,01

Графички приказ остварења прихода у 2014. години у односу на остварење из 2013. године, чије је појединачно процентуално учешће у укупним приходима веће од 4,50 %, приказан је на графикону број 9.

Графикон број 9 – Остварени приходи 2013. и 2014. год. чије учешће у укупним приходима веће од 4,50 %

Укупни приходи у 2014. години, већи су за 3 % у односу на приходе из 2013. године, односно за 132.998,01 КМ.

Пословни приходи у 2014. години износе 4.153.557 КМ, што је за 111.323 КМ више у односу на остварење из 2013. године.

Значајно повећање пословних прихода у 2014. години, у односу на исте из 2013. године, примјетно је на **приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима**, због повећаног броја корисника услуга одвоза отпада. Наведени приходи су већи за 10 %, односно за 150.367,17 КМ у односу на остварење из 2013. године. Приходи од одвоза отпада физичким лицима учествују са 39,25 % у укупним приходима, односно имају највеће учешће у приходима, оствареним у 2014. години.

Приход од одвоза комуналног отпада правним субјектима у 2014. години, већи је за 5 % у односу на исте из 2013. године, што износи 41.838,52 КМ. Процентуално учешће прихода од одвоза отпада правним субјектима у укупним приходима је 19,42 %. Наведени приходи заједно са приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима чине 58,67 % укупних прихода Друштва.

Приход од услуга цистерне за превоз фекалија је значајно повећан у текућој години због великог обима извршених послова у прва три мјесеца 2014. године. Наведени приход је већи за 701 индексни поен, вриједносно за 66.313 КМ, у текућој години у односу на претходну годину. Учешће прихода од услуга цистерне за превоз фекалија у укупним приходима Друштва је 1,78 %.

Значајан пораст је забиљежен и код **прихода од услуга закупа столова у Зеленој пијаци**. Процентуално повећање ових прихода у 2014. години у односу на 2013. годину је 11 %, вриједносно 27.963,60 КМ. Приходи од услуга закупа столова у пијаци учествују у укупним приходима са 6,52 %.

Приходи од закупнина објекта и земљишта се остварују по основу закупа пословних простора који су у власништву Друштва. Наведени приходи су у текућој години повећани за 14.760,61 КМ, односно за 4 % и имају значајно учешће у укупним приходима Друштва са 8,78 %.

На следећим приходима евидентно је значајно смањење остварења у 2014. години у односу на 2013. годину, а то су:

- **приходи од услуга јавне хигијене**, који имају учешће у укупним приходима у 2014. години 6,66 %, док је у 2013. години износило 11,37 %. Значајно смањење прихода од услуга јавне хигијене, у 2014. години у односу на 2013. годину, условљено је смањеним обиму послана за Град Бијељину, који се остварује по основу расписаног тендера. Приходи од услуга јавне хигијене, у текућој години, остварени су у износу од 283.603 КМ и значајно су смањени у односу на претходну годину, процентуално за 40 %.
- **приходи од услуга градског зеленила** са процентуалним учешћем од 4,81 % у укупним приходима 2014. године, смањени су за 15 %, односно за 35.817,14 КМ у односу на исте из 2013. године. Наведени приходи се остварују по основу расписаног тендера од стране Града Бијељине.

Финансијски приходи у 2014. години већи су за износ 13.185 КМ или за 228 % у односу на исте из 2013. године, због повећаних прихода од законских затезних камата, обрачунатих по добијеним судским споровима за дане кашњења уплате.

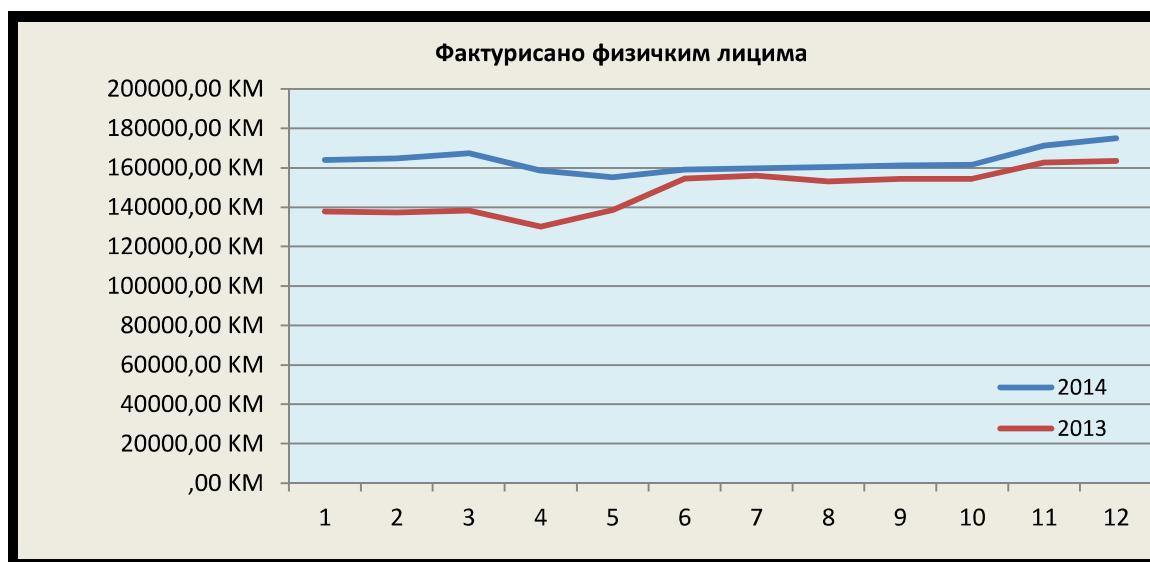
Остали приходи у 2014. години увећани су за износ од 13.758 КМ, процентуално за 18,46 %, у односу на исте из 2013. године, првенствено због повећања прихода од наплате отписаних потраживања за 24,87 %, а у износу од 14.211 КМ. Наведени приход је настао по основу судских извршења над правним и физичким лицима која нису измирила или не измирују своје обавезе према АД „Комуналцу“ Бијељина и у укупном приходу учествује са 1,67 %.

У оквиру осталих прихода потребно је истаћи остале непословне и ванредне приходе остварене по основу извршења над правним и физичким лицима против којих је вођен судски поступак у ранијим годинама, као и од наплате дуговања за гријање, од поврата средстава од суда итд.

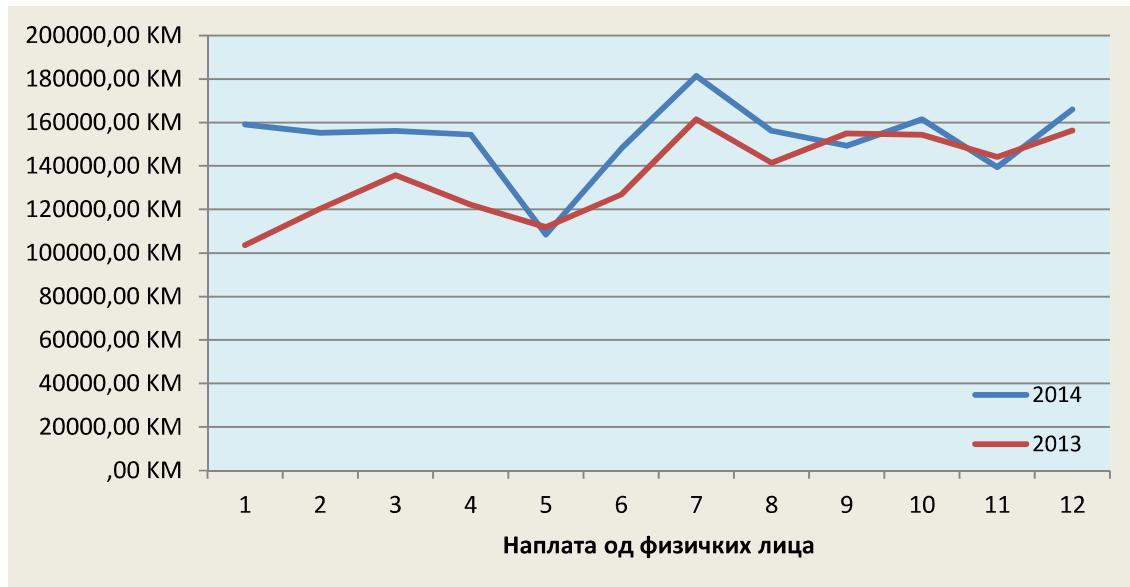
Приходи од усклађивања вриједности имовине у 2014. години евидентирани су у износу од 367 КМ, а односе се на приход од усклађивања вриједности потраживања од физичких лица, који су настали по основу смањења износа потраживања од купца, за потраживања преко три године, у текућој години у односу на претходну годину. Наведена потраживања су у претходној години била евидентирана у оквиру одговарајућег аналитичког контра трошка и у оквиру аналитичког контра исправке потраживања од купца по рочности.

Приходи од услуга одвоза комуналног отпада физичким лицима имају највеће процентуално учешће у укупно оствареним приходима, те је урађена додатна анализа остварења наведених прихода са процентима наплативости.

На графиконима број 10, 11 и 12 приказана је наплаћена реализација у 2014. и 2013. години у односу на фактурисане вриједности, по основу чега је приликом анализе наплате искључено почетно стање потраживања из ранијих година.

Графикон број 10 – Задужење физичких лица за услуге одвоза отпада

Графикон број 11 – Наплата од физичких лица за услуге одвоза отпада

Графикон број 12 – % наплате од физичких лица за услуге одвоза отпада у 2013. и 2014. години, посматрано у односу на задужење 2013. и 2014. (није узето у обзир почетно стање потраживања)

На основу приказаног стања на графиконима број 10, 11 и 12, долази се до сљедећих закључака:

- Број физичких лица, корисника услуга одвоза комуналног отпада, се значајно повећао у 2014. години у односу на претходни период, првенствено због проширене територије са које се врши одвоз.

- У 2014. години, од укупно фактурисане реализације, наплаћено је 93,71%, док је у 2013. години наплаћено 91,72%, искључујући за обје године почетно стање потраживања из претходног периода.
- Проценат наплативости у току 2014. године се повећао за 1,99% у односу на претходну годину, што је значајно, узимајући у обзир значајно повећање фактурисане реализације у текућој години.
- Проценат наплативости није на задовољавајућем нивоу, јер се по основу годишње наплативости не наплате потраживања из текуће године, те ће значајан дио потраживања доспјети на наплату путем суда или ће због немогућности наплате застарити и створити додатне трошкове отписа потраживања, који значајно могу оптеретити резултат пословања Друштва.
- Потребно је усвојити програм мјера за наплату потраживања, са посебним акцентом на праћење застаре потраживања и предузимање превентивних мјера.

3.2 Расходи

Укупни расходи Друштва, за период од 01.01. - 31.12.2014. године, износе 4.560.769 КМ и процентуално су у односу на 2013. годину већи за 11 %, односно за 435.634,25 КМ.

Преглед расхода, који су настали у обрачунском периоду а који се пореде са остварењем 2013. године и са планом за 2014. годину, приказан је у сљедећем табеларном прегледу, док је детаљно образложење, за одређене расходе обрачунског периода написано после табеларног прегледа расхода.

Табела број 9 -Остварени расходи

P. бр . .	Конт о	Назив контра	Остварење 31.12.2013.	План за 2014.год.	Остварење 31.12.2014.	Ин д (6/4)	Ин д (6/5)	% учешће у укуп. расх (6)	Разлика остварења (6-4)	Разлика остварења (6-5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	50100	Нето вријед. прод. робе	3.470,70	5.000,00	17.164,00	495	343	0,38%	13.693,30	12.164,00
	501	Наб. вриј. продате робе	3.470,70	5.000,00	17.164,00	495	343	0,38%	13.693,30	12.164,00
2	51101	Трошкови сировина	73.939,86	80.000,00	88.646,00	120	111	1,94%	14.706,14	8.646,00
3	51112	Трошкови рез. дијелова	51.119,68	50.000,00	66.232,00	130	132	1,45%	15.112,32	16.232,00
	511	Тр.материјала за израду	125.059,54	130.000,00	154.878,00	124	119	3,40%	29.818,46	24.878,00
4	51212	Отпис ауто гума	27.099,15	25.000,00	17.332,00	64	69	0,38%	-9.767,15	-7.668,00
5	51221	Отпис ситног инвентара	54.179,99	50.000,00	23.016,00	42	46	0,50%	-31.163,99	-26.984,00
6	51251	Трошкови канц. материјала	12.002,82	11.000,00	12.216,00	102	111	0,27%	213,18	1.216,00
	512	Тр.режијског материјала	93.281,96	86.000,00	52.564,00	56	61	1,15%	-40.717,96	-33.436,00
7	51301	Трошкови горива и мазива	254.225,63	280.000,00	288.140,00	113	103	6,32%	33.914,37	8.140,00
8	51331	Трошкови ел. енергије	26.164,50	25.000,00	24.615,00	94	98	0,54%	-1.549,50	-385,00
	513	Тр.горива и енергије	280.390,13	305.000,00	312.755,00	112	103	6,86%	32.364,87	7.755,00
9	52000	Бруто зараде	2.016.418,34	2.000.000,00	2.148.211,00	107	107	47,10%	131.792,66	148.211,00
	520	Трошкови бруто зарада	2.016.418,34	2.000.000,00	2.148.211,00	107	107	47,10%	131.792,66	148.211,00
10	52210	Накн. за НО и Одб. рев.	70.867,18	60.000,00	52.817,00	75	88	1,16%	-18.050,18	-7.183,00
	522	Тр.бр.нак.чл.НО и Упр.од	70.867,18	60.000,00	52.817,00	75	88	1,16%	-18.050,18	-7.183,00
	52905	Отпремнина-отказ Уг.	0,00	0,00	2.573,00	-	-	0,06%	2.573,00	2.573,00
11	52923	Трошкови сл. путовања	4.362,99	4.000,00	3.899,00	89	97	0,09%	-463,99	-101,00
12	52973	Пом. радницима	7.949,00	8.000,00	6.142,00	77	77	0,13%	-1.807,00	-1.858,00
13	52951	Накнада превоза радника	40.804,18	45.000,00	47.969,00	118	107	1,05%	7.164,82	2.969,00
14	52991	Трошак топлог оброка	63.174,11	65.000,00	69.130,00	109	106	1,52%	5.955,89	4.130,00
15	52992	Остале накнаде радницима	13.600,00	16.000,00	15.000,00	110	94	0,33%	1.400,00	-1.000,00
16	52995	Остале накнаде запосл.	3.166,95	0,00	135.508,00	4.279	-	2,97%	132.341,05	135.508,00
	529	Тр.бруто ост.личних расх.	133.057,23	138.000,00	280.221,00	211	203	6,14%	147.163,77	142.221,00
17	53103	Транспортне услуге	0,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	0,00	0,00
18	53150	ПТТ трошкови	21.282,21	70.000,00	24.776,00	116	35	0,54%	3.493,79	-45.224,00
	531	Тр.транспортних услуга	21.282,21	70.000,00	24.776,00	116	35	0,54%	3.493,79	-45.224,00
19	53203	Трошк. инв. и тек. одрж.	23.476,76	25.000,00	26.958,00	115	108	0,59%	3.481,24	1.958,00
	532	Тр.услуга одржавања	23.476,76	25.000,00	26.958,00	115	108	0,59%	3.481,24	1.958,00
20	53390	Трошкови ост.закупа	4.113,97	4.000,00	3.367,00	82	84	0,07%	-746,97	-633,00

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА ЗА 2014.

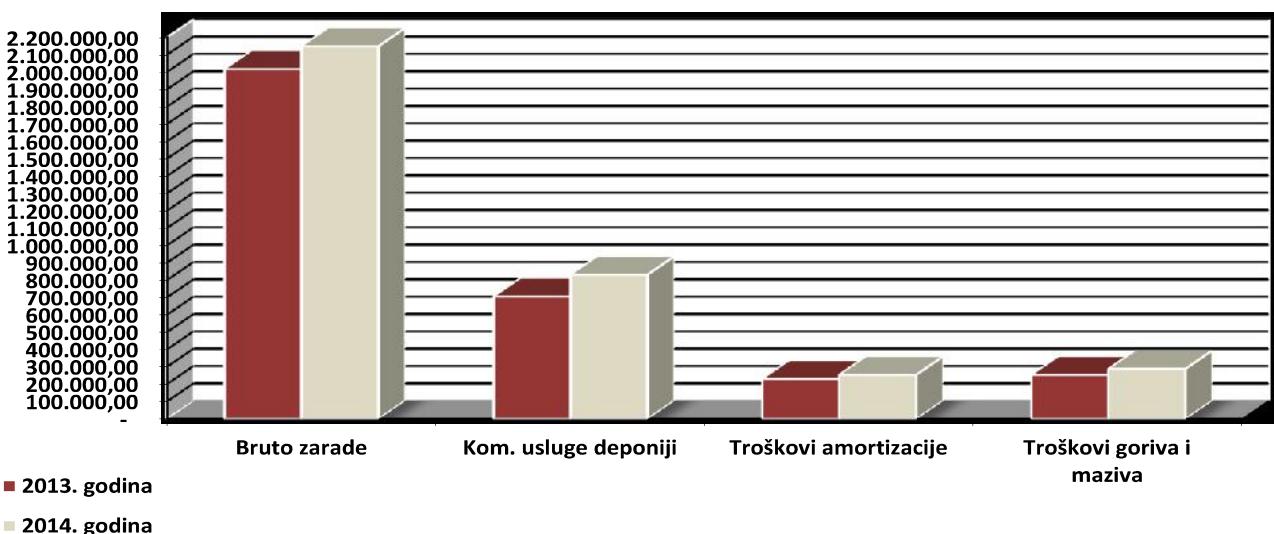
	533	Трошкови закупа	4.113,97	4.000,00	3.367,00	82	84	0,07%	-746,97	-633,00
21	53505	Трошкови огласа и рекламе	33.239,51	30.000,00	25.225,00	76	84	0,55%	-8.014,51	-4.775,00
	535	Тр.рекламе и пропаганде	33.239,51	30.000,00	25.225,00	76	84	0,55%	-8.014,51	-4.775,00
22	53921	Утрошак воде	10.745,89	13.000,00	8.993,00	84	69	0,20%	-1.752,89	-4.007,00
	53933	Трошкови заштите на раду	0,00	0,00	11.196,00	-	-	0,25%	11.196,00	11.196,00
23	53962	Привр.и повремени послови	59.542,29	40.000,00	49.817,00	84	125	1,09%	-9.725,29	9.817,00
24	53983	Ком. услуге депонији	705.095,70	720.000,00	831.372,00	118	115	18,23%	126.276,30	111.372,00
25	53996	Трошкови ост. ком. услуга	20.716,85	15.000,00	30.722,00	148	205	0,67%	10.005,15	15.722,00
	539	Трошкови осталых услуга	796.100,73	788.000,00	932.100,00	117	118	20,44%	135.999,27	144.100,00
26	54000	Трошкови амортизације	230.992,18	240.000,00	254.321,00	110	106	5,58%	23.328,82	14.321,00
	540	Трошкови амортизације	230.992,18	240.000,00	254.321,00	110	106	5,58%	23.328,82	14.321,00
27	54530	Тр.рез.за отпремнице-пенз.	18.152,21	3.000,00	17.900,00	99	597	0,39%	-252,21	14.900,00
	545	Тр.рез.за отпр-пенз.	18.152,21	3.000,00	17.900,00	99	597	0,39%	-252,21	14.900,00
28	55015	Трошкови ревизије	4.700,00	4.700,00	4.700,00	100	100	0,10%	0,00	0,00
29	55025	Адвокатске услуге	7.456,00	10.000,00	8.735,00	117	87	0,19%	1.279,00	-1.265,00
30	55033	Здравствене услуге	4.063,73	4.000,00	4.683,00	115	117	0,10%	619,27	683,00
31	55075	Трошкови одрж. рачунара	5.602,20	5.500,00	3.600,00	64	65	0,08%	-2.002,20	-1.900,00
32	55093	Ост. непр. услуге	20.672,18	20.000,00	10.544,00	51	53	0,23%	-10.128,18	-9.456,00
	550	Тр.непроизводних услуга	42.494,11	44.200,00	32.262,00	76	73	0,71%	-10.232,11	-11.938,00
33	55105	Трошкови препрезентације	20.329,06	20.000,00	14.301,00	70	72	0,31%	-6.028,06	-5.699,00
	551	Трошкови препрезентације	20.329,06	20.000,00	14.301,00	70	72	0,31%	-6.028,06	-5.699,00
34	55200	Премија осигурања	15.199,65	13.000,00	11.381,00	75	88	0,25%	-3.818,65	-1.619,00
	552	Трошкови премија осиг.	15.199,65	13.000,00	11.381,00	75	88	0,25%	-3.818,65	-1.619,00
35	55300	Трошкови платног промета	11.024,79	12.000,00	9.211,00	84	77	0,20%	-1.813,79	-2.789,00
	553	Трошкови платног пром.	11.024,79	12.000,00	9.211,00	84	77	0,20%	-1.813,79	-2.789,00
36	55490	Остале члан.посл.удр.	1.000,00	1.000,00	900,00	90	90	0,02%	-100,00	-100,00
	554	Трошкови чланарина	1.000,00	1.000,00	900,00	90	90	0,02%	-100,00	-100,00
37	55500	Порез на имовину	7.236,45	8.000,00	7.824,00	108	98	0,17%	587,55	-176,00
38	55510	Водни допринос	1.776,00	2.500,00	1.920,00	108	77	0,04%	144,00	-580,00
39	55520	Порез на шуме	2.889,73	3.000,00	2.983,00	103	99	0,07%	93,27	-17,00
40	55530	Против пожарна заштита	1.622,59	1.800,00	1.661,00	102	92	0,04%	38,41	-139,00
41	55570	Комунална и реп. таксе	1.150,00	1.200,00	1.150,00	100	96	0,03%	0,00	-50,00
42	55571	Комунална накнада	5.528,28	6.000,00	5.528,00	100	92	0,12%	-0,28	-472,00
	555	Трошкови пореза	20.203,05	22.500,00	21.066,00	104	94	0,46%	862,95	-1.434,00
43	55660	Остали доприноси-сол.,инв	4.040,48	4.200,00	27.388,00	678	652	0,60%	23.347,52	23.188,00
	556	Трошкови доприноса	4.040,48	4.200,00	27.388,00	678	652	0,60%	23.347,52	23.188,00
44	55900	Трошкови огласа-ЛОТ	3.657,01	3.000,00	234,00	6	8	0,01%	-3.423,01	-2.766,00
45	55913	Судске таксе	18.769,95	20.000,00	24.255,00	129	121	0,53%	5.485,05	4.255,00
46	55925	Суд.тр.и тр. вјештачења	0,00	0,00	900,00	-	-	0,02%	900,00	900,00
47	55935	Претплата на срочну литер.	1.466,95	2.000,00	1.543,00	105	77	0,03%	76,05	-457,00
48	55943	Рег. моторних возила	33.379,15	25.000,00	29.987,00	90	120	0,66%	-3.392,15	4.987,00
49	55990	Остали немат. трошкови	407,43	1.000,00	175,00	43	18	0,00%	-232,43	-825,00
	559	Остали немат. трошкови	57.680,49	51.000,00	57.094,00	99	112	1,25%	-586,49	6.094,00
50	56180	Расходи камата	7.552,88	20.000,00	3.531,00	47	18	0,08%	-4.021,88	-16.469,00
	561	Расходи камата	7.552,88	20.000,00	3.531,00	47	18	0,08%	-4.021,88	-16.469,00
51	56210	Негативне курсне разлике	7,24	500,00	0,00	-	-	0,00%	-7,24	-500,00
	562	Негативне курсне разл.	7,24	500,00	0,00	-	-	0,00%	-7,24	-500,00

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА ЗА 2014.

52	56990	Ост.расходи фин.по др.осн.	648,52	0,00	0,00	-	-	-	-648,52	0,00
	569	Остали финансијски расх.	648,52	0,00	0,00	-	-	-	-648,52	0,00
53	57020	Отпис по попису	1.944,91	2.000,00	1.238,00	64	62	0,03%	-706,91	-762,00
	570	Губици по осн.прод. и рас.	1.944,91	2.000,00	1.238,00	64	62	0,03%	-706,91	-762,00
54	57800	Отпис потраживања	92.114,36	85.000,00	75.830,00	82	89	1,66%	-16.284,36	-9.170,00
	578	Расх.по осн.испр.вр. и отп	92.114,36	85.000,00	75.830,00	82	89	1,66%	-16.284,36	-9.170,00
55	57990	Остали расходи	992,56	1.000,00	3.310,00	333	331	0,07%	2.317,44	2.310,00
	579	Расх.по осн.расх.залиха	992,56	1.000,00	3.310,00	333	331	0,07%	2.317,44	2.310,00
56	59100	Расх.по осн.испр.грешака	0,00	0,00		-	-	-	0,00	0,00
	591	Расх.по осн.испр.гр.	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00
		УКУПНО	4.125.134,75	4.160.400,00	4.560.769,00	111	110	100,00%	435.634,25	400.369,00

Графички приказ остварења расхода у 2014. години у односу на остварење из 2013. године, чије је појединачно процентуално учешће у укупним расходима веће од 5 %.

Графикон број 13 - Остварени расходи 2013. и 2014. год. чије учешће у укупним расходима прелази 5 %

Пословни расходи у 2014. години већи су за 11,31 % у односу на исте из 2013. године, односно за 454.986 КМ.

У структури пословних расхода за 2014. годину, највеће повећање евидентно је на сљедећим расходима:

- **Трошкови материјала**, који по АОП-у 218 обухватају трошкове режијског материјала, трошкове материјала за израду и трошкове горива и енергије, у текућој години увећани су за 21.460 КМ, процентуално за 4,30 % у односу на претходну годину. У оквиру трошкова материјала, значајно повећање евидентно је на трошковима резервних дијелова, који су повећани за

15.112,32 КМ због застарјелог возног парка, трошковима горива и мазива, који су већи за 13 %, односно за 33.914,37 КМ и трошковима сировина, који су повећани за 20 %, односно за 14.706,14 КМ. Значајно смањење примјетно је на трошковима утрошених ауто-гума које се у цјелини отписују у периоду набавке и трошковима утрошene ХТЗ опреме и ситног инвентара који се у цјелини отписују у периоду набавке.

- **Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода** су увећани за 11,75 %, што износи 260.907 КМ, због већег издвајања на име трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода. До знатног повећања трошкова бруто зарада и бруто накнада зарада, већи су за 131.793 КМ, дошло је због повећаног броја корисника услуга од којих се врши одвоз чврстог комуналног отпада, што је имало за последицу повећан број запослених на одређен временски период. Овакав вид повећања броја радника се показао као исплативији за Друштво од ангажовања привремене радне снаге преко Омладинске задруге. Остали лични расходи у 2014. години већи су за 129.114 КМ у односу на исте из 2013. године, због издвојеног евидентирања накнада за регрес, васкрс и других, које су до 2014. године већим дијелом евидентиране у оквиру конта 52000. Трошкови производних услуга су већи за 134.213 КМ, због знатно већих трошкова депоновања у текућој години, који су повећани за 18 % односно за 126.276,30 КМ у односу на претходну годину. Трошкови депоновања су повећани због већих цијена услуга депоновања отпада.
- **Трошкови амортизације** су повећани за 10 %, односно за 23.328,82 КМ у односу на трошкове из 2013. године због инвестиционог улагања у грађевинске објекте и опрему у току текуће године.

Трошкови резервисања се односе на актуарски обрачун резервисања за отпремнине приликом одласка радника у пензију, у складу са одредбама МРС 19 и за 2014. годину износе 17.900 КМ.

Финансијски расходи у 2014. години су мањи за износ од 4.678 КМ у односу на исте из 2013. године, првенствено због мањег расхода камата, које се односе на обрачунате и уплаћене камате по краткорочном кредиту, који се редовно сервисира.

Остали расходи у 2014. години, мањи су за 14.673 КМ, процентуално за 15,44 % у односу на исте из 2013. године, првенствено због мањих расхода по основу исправке вриједности и отписа потраживања, који су мањи за 16.284,36 КМ у односу на прошлу годину.

3.3 Нето губитак

Укупан нето губитак у обрачунском периоду, утврђен је у главном обрасцу Биланса успјеха и исказан на АОП-у 299 у колони број 4.

Укупан нето губитак за 2014. годину исказан је у износу од 299.581 КМ, док је у 2013. години остварен нето добитак у износу од 3.055 КМ и исказан у Билансу успјеха на АОП-у 298 у колони број 5.

По Пореском билансу, није исказана добит за обрачунски период, те нема обавезе за порез на добит.

У Билансу стања на АОП-у 124 исказан је губитак текуће године, у износу од 248.733 КМ, који је настао као збир вишке укупних расхода над приходима у износу од 299.581 и износа од 50.848 КМ, који се односи на умањење ревалоризационих резерви за непризнати дио амортизације, по процјени вриједности основних средстава.

Пренесени дио ревалоризационих резерви у износу од 50.848 КМ, је разлика између трошкова амортизације обрачунате на ревалоризовану књиговодствену вриједност грађевинских објеката и опреме и трошкова амортизације обрачунате на почетну набавну вриједност грађевинских објеката и опреме прије ревалоризације.

Пренос ревалоризационих резерви по овом основу књижен је ставом 330/341, у складу са одредбама МРС-16.

У „Извјештају о осталим добицима и губицима периода“ на АОП-у 402 - Добици по основу смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима, осим ХОВ расположивих за продају, исказан је износ од 50.848 КМ.

У „Извјештају о осталим добицима и губицима периода“ на АОП-у 418 исказан је укупан нето губитак у обрачунском периоду у износу од 248.733 КМ.

3.4 Остварење по радним јединицама

Табела број 10 - Преглед оствареног резултата по радним јединицама

Ред. бр.	Конто	Назив конта	Зелена Пијаца	Гробљанске услуге	Јавна хигијена	Радна заједница	Расадник	Укупно остварење 31.12.2014.
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (4:8)
1	50100	Нето вријед. прод. робе	0,00	0,00	0,00	0,00	17.164,00	17.164,00
	501	Наб. вриј. продате робе	0,00	0,00	0,00	0,00	17.164,00	17.164,00
2	51101	Трошкови сировина	2.322,00	29.077,00	22.886,00	5.557,00	28.803,00	88.645,00
3	51112	Трошкови рез. дијелова		393,00	62.433,00	0,00	3.406,00	66.232,00
	511	Тр.материјала за израду	2.322,00	29.470,00	85.319,00	5.557,00	32.209,00	154.877,00
4	51212	Отпис ауто гума	0,00	0,00	13.751,00	0,00	3.580,00	17.331,00
5	51221	Отпис ситног инвентара	469,00	1.867,00	17.990,00	1.106,00	1.587,00	23.019,00
6	51251	Трошкови канц. материјала	718,00	341,00	956,00	10.047,00	148,00	12.210,00
	512	Тр.режијског материјала	1.187,00	2.208,00	32.697,00	11.153,00	5.315,00	52.560,00
7	51301	Трошкови горива	0,00	1.692,00	258.783,00	4.624,00	7.452,00	272.551,00
	51307	Трошкови мазива	0,00	34,00	14.806,00	0,00	750,00	15.590,00
8	51331	Трошкови ел. енергије	3.393,00	0,00	3.918,00	13.940,00	3.363,00	24.614,00
	513	Тр.горива и енергије	3.393,00	1.726,00	277.507,00	18.564,00	11.565,00	312.755,00
9	52000	Бруто зараде	182.598,00	137.485,00	1.525.230,00	0,00	302.898,00	2.148.211,00
	520	Трошкови бруто зарада	182.598,00	137.485,00	1.525.230,00	0,00	302.898,00	2.148.211,00
10	52210	Накн. за НО и Одб. за р.	4.489,00	3.380,00	37.500,00	0,00	7.448,00	52.817,00
	522	Тр.бр.нак.чл.НО и Упр.од	4.489,00	3.380,00	37.500,00	0,00	7.448,00	52.817,00
11	52902	Пом. радницима и отпр.	1.649,00	0,00	3.683,00	810,00	2.573,00	8.715,00
12	52923	Трошкови сл. путовања	0,00	1.824,00	0,00	2.075,00	0,00	3.899,00
13	52951	Накнада превоза радника	3.077,00	2.962,00	30.377,00	8.145,00	3.408,00	47.969,00

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА ЗА 2014.

15	52991	Накнаде за топли оброк	5.876,00	4.424,00	49.082,00	0,00	9.748,00	69.130,00
16	52992	Остале накнаде радницима	12.793,00	9.632,00	106.861,00	0,00	21.222,00	150.508,00
17	52993	Остале накн. запосленим	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	529	Тр.брuto ост.личних расх.	23.395,00	18.842,00	190.003,00	11.030,00	36.951,00	280.221,00
18	53103	Транспортне услуге	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	53150	ПТТ трошкови	0,00	0,00	0,00	24.776,00	0,00	24.776,00
	531	Тр.транспортних услуга	0,00	0,00	0,00	24.776,00	0,00	24.776,00
20	53203	Трошк. инв. и тек. одрж.	0,00	0,00	22.761,00	4.197,00	0,00	26.958,00
	532	Тр.услуга одржавања	0,00	0,00	22.761,00	4.197,00	0,00	26.958,00
21	53332	Трошкови закупа земљишта	0,00	0,00	0,00	3.368,00	0,00	3.368,00
	533	Трошкови закупа	0,00	0,00	0,00	3.368,00	0,00	3.368,00
22	53505	Трошкови огласа и рекламе	0,00	0,00	0,00	25.225,00	0,00	25.225,00
	535	Тр.рекламе и пропаганде	0,00	0,00	0,00	25.225,00	0,00	25.225,00
23	53921	Утрошак воде	5.374,00	767,00	1.310,00	1.159,00	382,00	8.992,00
24	53962	Привр.и повремени послови	0,00	17.135,00	26.503,00	6.179,00	0,00	49.817,00
25	53983	Ком. услуге депонији	0,00	0,00	831.373,00	0,00	0,00	831.373,00
26	53996	Трошкови ост. ком. услуга	0,00	750,00	19.507,00	14.170,00	7.491,00	41.918,00
	539	Трошкови осталих услуга	5.374,00	18.652,00	878.693,00	21.508,00	7.873,00	932.100,00
27	54000	Трошкови амортизације	63.634,00	1.938,00	144.726,00	29.917,00	14.106,00	254.321,00
	540	Трошкови амортизације	63.634,00	1.938,00	144.726,00	29.917,00	14.106,00	254.321,00
28	54300	Тр.рез. за задрж.каузије	1.522,00	1.145,00	12.709,00	0,00	2.524,00	17.900,00
	543	Тр.рез.за задрж.кау. и д	1.522,00	1.145,00	12.709,00	0,00	2.524,00	17.900,00
29	55015	Трошкови ревизије	0,00	0,00	0,00	4.700,00	0,00	4.700,00
30	55025	Адвокатске услуге	0,00	0,00	0,00	8.734,00	0,00	8.734,00
31	55033	Здравствене услуге	0,00	0,00	0,00	4.683,00	0,00	4.683,00
32	55075	Трошкови одрж. рачунара	0,00	0,00	0,00	3.600,00	0,00	3.600,00
33	55093	Ост. непр. услуге	0,00	0,00	0,00	10.549,00	0,00	10.549,00
	550	Тр.непроизводних услуга	0,00	0,00	0,00	32.266,00	0,00	32.266,00
34	55105	Трошкови репрезентације	0,00	0,00	0,00	14.300,00	0,00	14.300,00
	551	Трошкови репрезентације	0,00	0,00	0,00	14.300,00	0,00	14.300,00
35	55200	Премија осигурања	0,00	0,00	0,00	11.381,00	0,00	11.381,00
	552	Трошкови премија осиг.	0,00	0,00	0,00	11.381,00	0,00	11.381,00
36	55300	Трошкови платног промета	0,00	0,00	0,00	9.211,00	0,00	9.211,00
	553	Трошкови платног пром.	0,00	0,00	0,00	9.211,00	0,00	9.211,00
37	55400	Доприноси коморама	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
38	55490	Остале члан.пословним удр.	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	900,00
	554	Трошкови чланарина	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	900,00
39	55500	Порез на имовину	0,00	0,00	0,00	7.824,00	0,00	7.824,00
40	55510	Водни допринос	0,00	0,00	0,00	1.920,00	0,00	1.920,00
41	55520	Порез на шуме	0,00	0,00	0,00	2.983,00	0,00	2.983,00
42	55530	Против пожарна заштита	0,00	0,00	0,00	1.661,00	0,00	1.661,00
43	55570	Комун. и реп.таксе и рента	0,00	0,00	0,00	6.678,00	0,00	6.678,00
	555	Трошкови пореза	0,00	0,00	0,00	21.066,00	0,00	21.066,00
44	55660	Допр.за запошљ.-инвалиди	0,00	0,00	0,00	4.446,00	0,00	4.446,00
	556	Трошкови доприноса	0,00	0,00	0,00	4.446,00	0,00	4.446,00

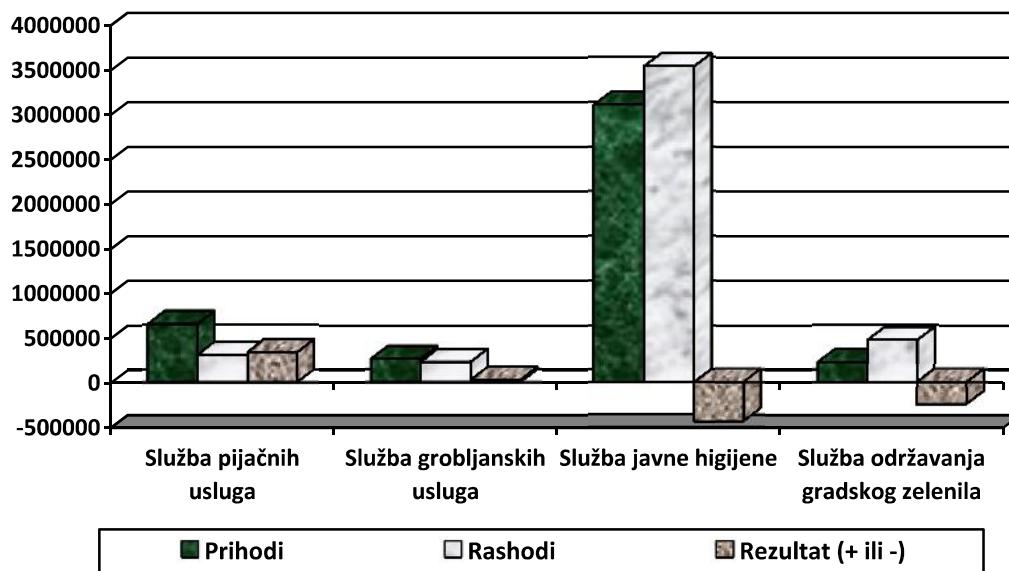

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА ЗА 2014.

45	55900	Трошкови огласа-ЛОТ	0,00	0,00	0,00	234,00	0,00	234,00
46	55913	Судске таксе	0,00	0,00	25.155,00	0,00	0,00	25.155,00
47	55935	Претплата на срочну литер.	0,00	0,00	0,00	1.543,00	0,00	1.543,00
48	55943	Рег. моторних возила	0,00	0,00	29.987,00	0,00	0,00	29.987,00
49	55990	Остали немат. трошкови	0,00	0,00	0,00	23.117,00	0,00	23.117,00
	559	Остали немат. трошкови	0,00	0,00	55.142,00	24.894,00	0,00	80.036,00
51	56180	Расходи камата	0,00	0,00	0,00	3.531,00	0,00	3.531,00
	561	Расходи камата	0,00	0,00	0,00	3.531,00	0,00	3.531,00
52	56210	Негативне курсне разлике	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	562	Негативне курсне разл.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
53	57020	Отпис по попису	0,00	0,00	3.310,00	0,00	0,00	3.310,00
	570	Губици по осн.прод. и рас.	0,00	0,00	3.310,00	0,00	0,00	3.310,00
54	57800	Отпис потраживања	0,00	0,00	77.069,00	0,00	0,00	77.069,00
	578	Расх.по осн.испр.вр. и отп	0,00	0,00	77.069,00	0,00	0,00	77.069,00
55	58110	Обезвр.некр.изнад висине	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
56	58130	Обезв.опр. изнад вис.РР	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	578	Расх.по осн.испр.вр. и отп	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
57	57990	Остали расходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	579	Расх.по осн.расх.залиха	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		УКУПНО	287.914,00	214.846,00	3.342.666,00	277.290,00	438.053,00	4.560.769,00
		ЗАЈЕДНИЧКИ ТРОШКОВИ	23.570,00	17.747,00	196.876,00	-277.290,00	39.097,00	0,00
		УКУПНИ ТРОШАК ПО РЈ	311.484,00	232.593,00	3.539.542,00	0,00	477.150,00	4.560.769,00
		УКУПНИ ПРИХОД ПО РЈ	651.822,00	266.684,00	3.107.902,00		234.780,00	4.261.188,00
		РЕЗУЛТАТ (доб.или губ.)	340.338,00	34.091,00	-431.640,00	0,00	-242.370,00	-299.581,00

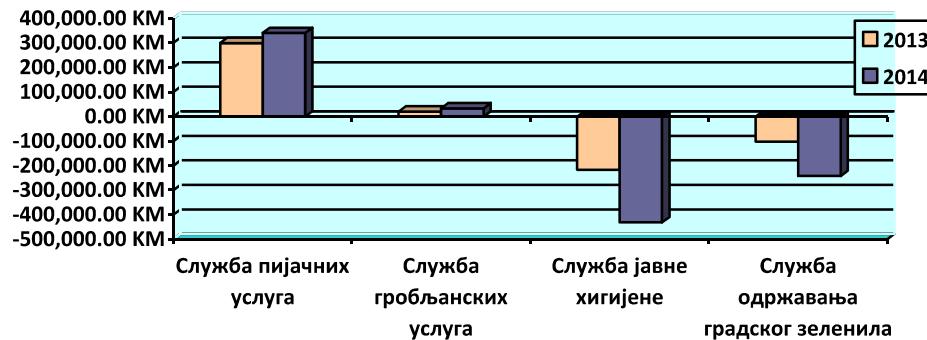
У табели број 10 приказана је структура расхода и прихода по појединим службама, као и остварени резултат, закључно са 31.12.2014. године. Позитиван резултат остварен је у Служби пијачних услуга са исказаним нето добитком текуће године у износу од 340.338,00 КМ, првенствено због тога што се приход од закупа пословних простора књижи на приход те радне јединице и Служби гробљанских услуга са исказаним нето добитком текуће године у износу од 34.091,00 КМ. Уколико се из прихода Службе пијачних услуга искључи приход од закупа локала, као и трошкови амортизације локала, тада је Служба пијачних услуга остварила поизиван резултат у износу од 21.230,00 КМ. У Служби комуналних услуга исказан је нето губитак текуће године у износу од 431.640,00 КМ, који је директно условљен мањом реализацијом извршених услуга за Град Бијељину, као и великим издвајањима на име трошкова депоновања комуналног отпада. Служба одржавања градског зеленила исказала је нето губитак текуће године у износу од 242.370 КМ.

На графикону број 14 графички је приказан остварени резултат пословања по појединим службама у 2014. години.

Графикон број 14 – Остварени приходи и расходи по појединим службама

На графикону број 15 приказани су резултати пословања појединих служби у 2014. години са упоредним приказом резултата остварених у 2013. години.

Графикон број 15 – Резултат пословања појединих служби у 2013. и 2014. години

Из претходног графичког приказа може се закључити да је Служба јавне хигијене значајно погоршала негативни резултат у текућој години у односу на претходну, првенствено због смањеног прихода по основу извршених услуга за Град Бијељину, као и због значајно повећаних трошкова услуга депоновања отпада.

Служба одржавања градског зеленила је у текућој години остварила негативан резултат од 242.370 КМ, док је у претходној години остварила губитак од 101.277 КМ. Служба одржавања градског зеленила је имала мању реализацију у текућој у односу на претходну годину, по основу извршених услуга за Административну службу Града Бијељина.

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ДРУШТВА

Финансијски положај предузећа примарно детерминише његове могућности финансирања.

Финансијски положај предузећа изражава се обимом и структуром средстава и капитала, као и њиховим међуодносима - који се исказују у билансу стања предузећа.

Финансијска политика, коју води финансијски менаџмент предузећа, креира стратегију и тактику финансијског управљања на бази начела и правила финансирања, како би се са пословно - финансијског аспекта обезбиједили: сталност, раст и развој друштва и максимално искористили позитивни коњуктурни трендови на финансијском тржишту.

Опстанак, раст и развој друштва, а самим тим и могућност финансирања друштва, одређени су прије свега финансијским угледом које оно ужива, као и његовим финансијским положајем.

Оцјена финансијског положаја предузећа заснива се на анализи финансијске равнотеже, анализи пасиве са аспекта власништва тј. анализи задужености, анализи могућности одржавања реалне вриједности сопственог капитала у условима инфлације и анализи репродуктивне способности.

Финансијски положај предузећа условљавају бројни чиниоци који међусобно могу бити контрадикторни, што додатно отежава коначно сагледавање финансијског положаја предузећа. Овај проблем се рјешава временским и просторним упоређивањем финансијског положаја предузећа.

Временско упоређивање омогућава сагледавање динамике, то јест кретања или развоја финансијског положаја предузећа.

Просторно упоређивање омогућава упоређивање финансијског положаја предузећа у односу на финансијски положај конкуренције, што пружа солидну основу за закључивање о изгледима предузећа за опстанак, раст и развој.

Финансијски положај предузећа, посматран са аспекта предметних анализа квалификује се као: добар, прихватљив и лош.

Добар је онај финансијски положај предузећа, ако његова финансијска равнотежа обезбеђује ликвидност на дуги рок, ако је његова финансијска структура таква да обезбеђује независност друштва у вођењу властите пословне политике и истовремено пружа сигурност повјериоцима и ако друштво може обезбиједити финансирање дијела проширене репродукције из сопствених извора финансирања.

Прихватљив је онај финансијски положај предузећа у ком постоји еквилибријум или апсолутна једнакост између дугорочног везаних средстава и квалитетних извора (сопствени капитал увећан за дугорочни дуг), чиме се само обезбеђује ликвидност али се не гарантује и сигурност јер недостаје ликвидна резерва.

Лош финансијски положај предузећа проистиче из нарушене финансијске равнотеже која не обезбеђује одржавање ликвидности на дуги рок, лоше финансијске структуре и немогућности да друштво финансира просту репродукцију из властитих извора финансирања.

1. АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ

Анализа финансијске равнотеже је најважнија карика у анализи финансијског положаја предузећа. Она је директно повезана са начелом стабилности финансијске политике, а кроз постојање или непостојање финансијске равнотеже, цијени се квалитет финансијског управљања, посебно у домену усклађивања рокова између расположивости извора финансирања и рокова везивања или имобилизације средстава друштва.

Каже се, да предузеће има финансијску равнотежу, ако су његова средства по обиму и роковима везивања (неуновчивости) једнака обиму и времену расположивости извора финансирања.

Дакле, да би се направила квалитетна анализа финансијске равнотеже предузећа није доволјно имати само последњи биланс стања, већ је у циљу сагледавања динамике или развоја ове појаве, потребно обезбиједити везане билансне извјештаје за најмање три протекла периода.

На бази података из финансијских извјештаја за 2012., 2013. и 2014. годину, приказаних у следећој табели, врши се слиједећа анализа:

Финансијска равнотежа

Табела бр.11

ПОЗИЦИЈА	АОП			2014	2013	2012
	14	13	12			
1. Краткорочна потраживања	040	040	040	1.206.336	1.240.645	969.599
2. Краткорочни финансијски пласмани	046	046	046	0	0	0
3. Готовина и готовински еквиваленти	055	055	055	55.574	74.613	105.788
4. Активна временска разграничења	059	059	059	7.140	958	9.087
I. Краткорочно везана средства (1 до 4)				1.269.050	1.316.216	1.084.474
5. Краткорочне обавезе	142	142	142	1.037.075	486.256	244.138
II. Краткорочни извори финансирања (5)				1.037.075	486.256	244.138
КРАТКОРОЧНА ФИН. РАВНОТЕЖА (I/II)				1.224	2.707	4.440
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Краткор. фин. равнотежа (Веће од ...)				1.000	1.000	1.000
6. Уписани неуплаћени капитал	109	109	109	0	0	0
7. Стална имовина	001	001	001	9.814.050	9.498.985	9.492.078
8. Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намењена продаји	032	032	032	73.702	88.173	76.066
III. ДУГОРОЧНО ВЕЗАНА ИМОВИНА (6 до 8)				9.887.752	9.587.158	9.568.144
9. Капитал	101	101	101	10.078.240	10.378.880	10.376.799
10. Дугорочна резервисања	125	125	125	41.487	38.238	31.681
11. Дугорочне обавезе	133	133	133	0	0	0
IV. ТРАЈНИ И ДУГОРОЧНИ КАПИТАЛ (9 до 11)				10.119.727	10.417.118	10.408.480
ДУГОРОЧНА ФИНАНСИЈСКА РАВНОТЕЖА (III/IV)				0,977	0,920	0,919

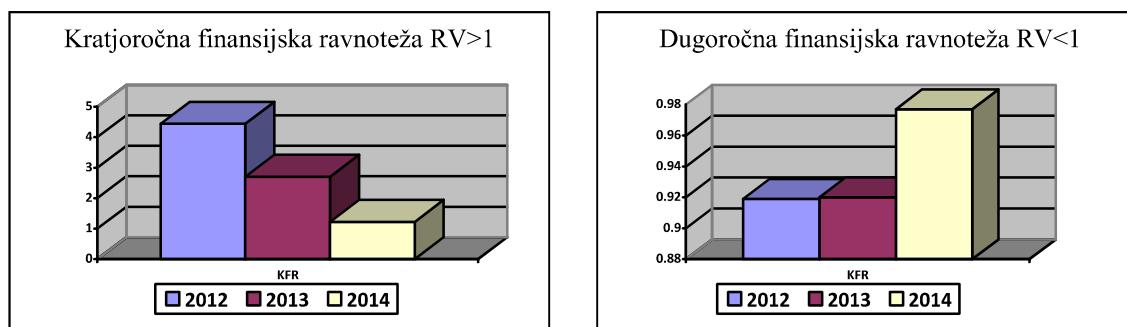
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Дугор. фин. равнотежа (Мање од ...)				1,000	1,000	1,000
12. Трајни и дугорочни капитал	101 125 133	101 125 133	101 125 133	10.078.240 41.487 0	10.378.880 38.238 0	10.376.799 31.681 0
13. Стала имовина и уписани неуплаћени капитал	001 109	001 109	001 109	9.814.050 0	9.498.985 0	9.492.078 0
14. Нето обртни капитал (12–13)				305.677	918.133	916.402
15. Залихе, стала средства и средства обустављеног пословања намењена продаји	032	032	032	73.702	88.173	76.066
СТОПА ПОКРИВЕНОСТИ ЗАЛИХА (14/15' 100%)				414,75	1.041,29	1.204,75
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Стопа покривености залиха (Веће од ...)				100,00%	100,00%	100,00%

У табеларном прегледу (табела бр.11) су приказани коефицијенти краткорочне финансијске равнотеже, дугорочне финансијске равнотеже и коефицијент покривености залиха.

Коефицијент краткорочне финансијске равнотеже у 2014. години износи 1,224, те је исти знатно изнад један, што указује да Друштво још увијек има стабилну краткорочну финансијску равнотежу, која је знатно лошија, због већих краткорочних обавеза, у односу на посматрани период 2013. и 2012. године.

Дугорочна финансијска равнотежа Друштва у 2014. години је знатно лошија у односу на 2013. годину, првенствено због знатног смањења капитала и повећања дугорочних резервсања у 2014. години у односу на 2013. годину и повећања сталне имовине у текућој години у односу на претходну годину. Коефицијент ДФР у 2014. години износи 0,977, док је у 2013. години износио 0,920, а у 2012. години 0,919.

Стопа покривености залиха је знатно већа од минималних 100%, те иста у 2014. години износи 414,75%, док је у претходним годинама била знатно већа. До смањења стопе покривености залиха у 2014. години у односу на 2013. годину, дошло је због смањења нето обртног капитала Друштва. Овако висока покривеност залиха са нето обртним капиталом је због услужне дјелатности којом се Друштво бави и која не захтева висок ниво залиха.

Графикон број 16 – Краткорочна и дугорочна финансијска равнотежа у последње три године

Узимајући о обзир наведене показатеље може се закључити да је тренутна финансијска равнотежа Друштва стабилна, са константном тенденцијом слабљења. Неопходно је да менаџмент обрати посебну пажњу на финансијску политику Друштва, како финансијска равнотежа не би даље имала тенденцију слабљења.

2. АНАЛИЗА ЗАДУЖЕНОСТИ

Задуженост предузећа испитује се анализом пасиве биланса стања, са аспекта власништва над изворима финансирања.

Извори финансирања (пасива) предузећа са власничког аспекта дијеле се на сопствене и позајмљене изворе. Сопствене изворе чини сопствени капитал који представља гарантну супстанцу предузећа, јер штити повјериоце од губитка позајмљеног капитала и обезбеђује сигурност у наплати потраживања. Каже се да је сопствени капитал гарант ликвидности пословања предузећа. Оваква тврдња је доста површна и више формална него што је прихватљива у пракси корпоративног управљања. Ликвидност предузећа искључиво зависи од прилива и одлива готовине, дакле од цасх флов тока.

Нето сопствени капитал предузећа једнак је разлици између вриједности пословне имовине исказане у активи његовог биланса стања и укупних обавеза предузећа (пасива биланса стања). Нето сопствени капитал је формално посматрано гарантна супстанца акционарског друштва. Односно све док је нето сопствени капитал друштва позитиван, предузеће је солвентно. Солвентност предузећа може се посматрати као његова ликвидност на дуги рок и очитава се способношћу друштва да плати све обавезе, било када (не о року њиховог доспећа), па макар и из ликвидационе масе.

Ликвидност

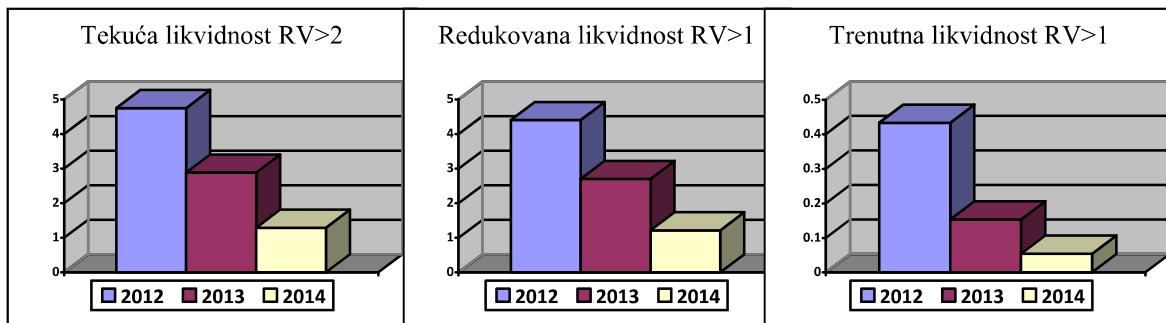
Табела бр.12

ПОЗИЦИЈА	ЛИКВИДНОСТ			у КМ		
	АОП			2014.	2013.	2012.
	14	13	12			
Текућа ликвидност:						
Текућа имовина / Краткорочне обавезе	031/ 142	031/ 142	031/ 142	1,295	2,888	4,754
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Текућа ликвидност (Веће од ...)				2,000	2,000	2,000
Редукована ликвидност:						
готовина + краткорочна потраживања / краткорочне обавезе	(055+040) /142	(055+040) /142	(055+040) /142	1,217	2,705	4,405
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Редукована ликвидност (Веће од ...)				1,000	1,000	1,000
Тренутна ликвидност:						

готовина / краткорочне обавезе	055/142	055/142	055/142	0,054	0,153	0,433
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Тренутна ликвидност (Веће од)				1,000	1,000	1,000
Просечан број дана наплате потраживања:						
Потраживања x 365 / Приходи од продаје	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	132	137	126

Приликом анализе у табели бр.12 приказани су коефицијенти текуће, редуковане и тренутне ликвидности, као и просјечан број дана наплате потраживања.

Графикон број 17 – Текућа, редукована и тренутна ликвидност

Коефицијент текуће ликвидности Друштва у 2014. години износи 1,295 и знатно је мањи од 2, што показује да текућа ликвидност Друштва није задовољавајућа. Коефицијент текуће ликвидности у 2014. години знатно је мањи од претходних година, због већих краткорочних обавеза.

Коефицијент редуковане ликвидности је знатно лошији у 2014. години у односу на упоредни период, првенствено због повећаних краткорочних обавеза, те исти у 2014. години износи 1,217, док је у 2013. години износио 2,705. Потребно је предузети одређене мјере за побољшање наплате краткорочних потраживања, која су знатно већа од вриједности готовине, те предузети мјере на смањењу краткорочних обавеза, које су у текућој години дупло веће у односу на претходну годину, због великог износа обавеза према повезаним правним лицима.

Коефицијент тренутне ликвидности је знатно испод вриједности 1 и износи 0,054, што указује да је тренутна ликвидност Друштва угрожена и да свега 5% својих краткорочних обавеза може измирити из расположивих финансијских средстава. Ниска референтна вриједност коефицијента тренутне ликвидности је посљедица великог износа краткорочних обавеза према повезаним правним лицима.

Просјечан број дана наплате потраживања у 2014. години износи 132 дана и незнатно је повољнији у односу на 2013. годину, што указује на то да је у последњем периоду период наплате потраживања смањен за 5 дана у односу на претходну годину.

Солвентност

Табела бр.13

ПОЗИЦИЈА	АОП			2014.	2013.	2012.
	14	13	12			
1. Пословна актива	062	062	062	11.156.802	10.903.374	10.652.618
2. Дугови	125+ 132	125+ 132	125+ 132	1.078.562	524.494	275.819
КОЕФИЦИЈЕНТ СОЛВЕНТНОСТИ (1/2)				10,344	20,788	38,622
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Коефицијент солвентности (Веће од ...)				1,000	1,000	1,000

Коефицијент солвентности Друштва у 2014. години је знатно изнад референтне вриједности 1 и износи 10,344. Имајући у виду да Друштво има дугове у износу од 1.078.562 КМ и пословну активу у износу од 11.156.802 КМ, долази се до закључка да је Друштво у могућности да измири све обавезе из расположиве пословне активе.

Задуженост

Табела бр.14

ПОЗИЦИЈА	АОП			2014.		2013.		2012.	
	14	13	12	Износ	%	Износ	%	Износ	%
1. Капитал	101	101	101	10.078.240	90,33	10.378.880	95,19	10.376.799	97,41
2. Дугови	125+ 132	125+ 132	125+ 132	1.078.562	9,67	524.494	4,81	275.819	2,59
ПАСИВА (1 + 2)				11.156.802	100	10.903.374	100	10.652.618	100
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Капитал/Дугови:									
Капитал:	50%								
Дугови:	50%								

Према референтним вриједностима задужености, однос капитала и дуга треба да буде 50:50, односно да је граница више помјерена у корист капитала. У анализи задужености А.Д. „Комуналец“ Бијељина уочљиво је да је у оквиру пасиве капитал знатно више заступљен у односу на дугове, односно да је тај однос у 2014. години 90,33:9,67 у корист капитала. Примјетно је да је вриједност капитала у односу на дуг у текућој години погоршана у односу на претходне године, због повећаних обавеза и дугорочних резервисања Друштва.

Адекватност капитала

Табела бр.15

ПОЗИЦИЈА	СТРУКТУРА КАПИТАЛА									
	АОП			2014.		2013.		2012.		
	14	13	12	Износ	%	Износ	%	Износ	%	
1. Акцијски капитал	103	103	103	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11	3.748.014	36,12	
Акцијски капитал - укупно				3.748.014	37,19	3.748.014	36,11	3.748.014	36,12	
2. Удели друштва са ограниченој одговорношћу	104	104	104	0	0	0	0	0	0	
3. Задружни удели	105	105	105	0	0	0	0	0	0	
4. Улози	106	106	106	0	0	0	0	0	0	
5. Државни капитал	107	107	107	0	0	0	0	0	0	
6. Остали основни капитал	108	108	108	0	0	0	0	0	0	
I ОСНОВНИ И ОСТАЛИ КАПИТАЛ (1 до 6)	102	102	102	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11	3.748.014	36,12	
II ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	110	110	110	0	0	0	0	0	0	
III РЕЗЕРВЕ	111	111	111	452.834	4,49	449.982	4,34	480.291	4,63	
IV РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	114	114	114	5.990.098	59,44	6.042.004	58,21	6.096.978	58,75	
V НЕРАСПОРЕНДИ ДОБИТАК	117	117	117	136.027	1,35	138.880	1,34	86.132	0,83	
VI ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА	122	122	122	248.733	-2,47	0	0	34.616	-0,33	
УКУПНИ КАПИТАЛ (I до VI)	101	101	101	10.078.240	100	10.378.880	100	10.376.799	100	

Из приказане структуре укупног капитала уочљиво је највеће учешће ревалоризационих резерви, које су у 2014. години значајно умањене у односу на 2013. годину, прије свега због преноса дијела ревалоризационих резерви на добит, која је створена као разлика између обрачуна амортизације основних средстава прије и после процјене. Акцијски капитал је исти у посљедње три године, само је промијењено процентуално учешће појединих власника акцијског капитала у структури укупног капитала. Друштво је у текућој години остварило губитак од 248.733 КМ, који је утицао на смањење укупног капитала.

ИМОВИНСКИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА

У анализи имовинског положаја предузећа приказана је структура имовине у последње три године, ефикасност имовине и коефицијент обрта имовине.

Структура имовине

Табела бр.16

ПОЗИЦИЈА	БИЛАНС СТАНЈА					
	2014.		2013.		2012.	
	Износ	%	Износ	%	Износ	%
АКТИВА						
А. СТАЛНА ИМОВИНА	9.814.052	84,07	9.498.985	82,65	9.492.078	83,97
I Нематеријална улагања	3.790	0,03	6.143	0,05	8.139	0,07
II Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе неректнине	9.801.999	83,97	9.480.079	82,42	9.443.615	83,54
III Дугорочни финансијски пласмани	8.261	0,07	12.763	0,11	40.324	0,36
Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА	1.342.752	11,50	1.404.389	12,22	1.160.540	10,27
I Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намењена продаји	73.702	0,63	88.173	0,77	76.066	0,67
II Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	1.269.050	10,87	1.316.216	11,45	1.084.474	9,60
1. Краткорочна потраживања	1.206.336	10,33	1.240.645	10,79	969.599	8,58
2. Краткорочни финансијски пласмани	0	0	0	0	0	0
3. Готовински еквиваленти и готовина	55.574	0,48	74.613	0,65	105.788	0,94
4. Активна временска разграничења	7.140	0,06	958	0,01	9.087	0,08
В. ГУБИТАК ИZNAD ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0	0	0	0	0	0
Г. ПОСЛОВНА АКТИВА	11.156.802	95,57	10.903.374	94,86	10.652.618	94,24
Д. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	516.592	4,43	590.204	5,14	651.680	5,76
Ђ. УКУПНА АКТИВА	11.673.394	100,00	11.493.578	100,00	11.304.298	100,00
ПАСИВА						
А. КАПИТАЛ	10.078.240	86,34	10.378.880	90,30	10.376.799	91,80
I ОСНОВНИ КАПИТАЛ	3.748.014	32,11	3.748.014	32,61	3.748.014	33,16
1. Акцијски капитал	3.748.014	32,11	3.748.014	32,61	3.748.014	33,16
2. Удјели друштва са ограниченом одговорношћу	0	0	0	0	0	0
3. Задружни удјели	0	0	0	0	0	0
4. Улози	0	0	0	0	0	0
5. Државни капитал	0	0	0	0	0	0
6. Остали основни капитал	0	0	0	0	0	0
II УПИСАНИ НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0	0	0	0	0	0
III ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0	0	0	0	0	0
IV РЕЗЕРВЕ	452.834	3,88	449.982	3,92	480.291	4,25
V РЕВАЛЮРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	5.990.098	51,31	6.042.004	52,57	6.096.978	53,94
VI НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	136.027	1,17	138.880	1,21	86.132	0,76
VII ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА	248.733	-2,13	0	0	34.616	-0,31
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	41.487	0,36	38.238	0,33	31.681	0,28
В. ОБАВЕЗЕ	1.037.075	8,88	486.256	4,23	244.138	2,16
I Дугорочне обавезе	0	0	0	0	0	0
II Краткорочне обавезе	1.037.075	8,88	486.256	4,23	244.138	2,16
1. Пасивна временска разграничења	229.121	1,96	819	0,01	1.036	0,01
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА	11.156.802	95,57	10.903.374	94,86	10.652.618	94,24
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	516.592	4,43	590.204	5,14	651.680	5,76
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	11.673.394	100,00	11.493.578	100,00	11.304.298	100,00

У оквиру активе биланса стања, највеће промјене у 2014. години, у односу на упоредни период 2013. и 2012. године, евидентне су на сталној имовини, која је увећана у текућој години у односу на претходну годину, због значајних инвестиционих улагања у основна средства. Процентуално учешће сталне имовине у укупној активи је значајно и износи 84,07%. Смањење на дугорочним финансијским пласманима се односе на мања потраживања по основу стамбених кредита датих радницима. Високо учешће сталне имовине у укупној имовини, заступљено је првенствено због дјелатности коју Друштво обавља.

У структури текуће имовине евидентно је смањење краткорочних потраживања, због боље наплативости потраживања у 2014. години у односу на 2013. и 2012. годину. Готовински еквиваленти и готовина у 2014. години мањи су у односу на 2013. годину првенствено због мањег износа готовине на рачунима код пословних банака

У оквиру пасиве биланса стања незнатно је умањен укупни капитал у 2014. години у односу на претходну годину, због исказаног губитка текуће године.

Стање и ефикасност имовине

Табела бр.17

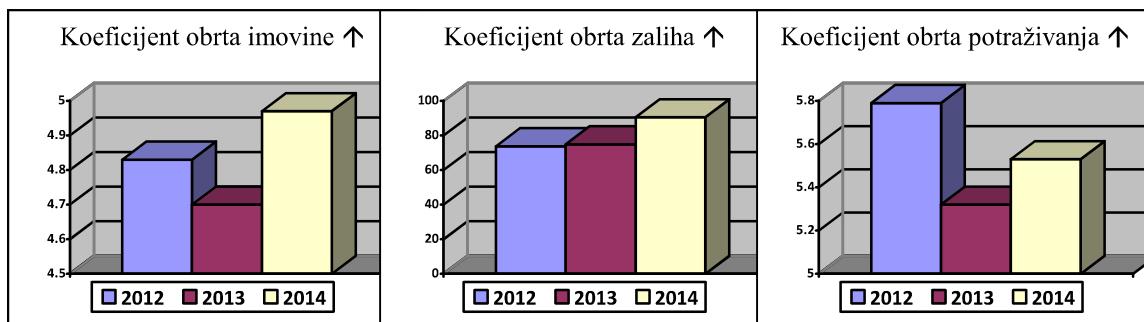
ПОЗИЦИЈА	АОП			2014.	2013.	2012.
	14	13	12			
1. Укупан приход	201+ 231+ 246+ 270+ 291	201+ 231+ 246+ 270+ 291	201+ 231+ 246+ 270+ 291	4.261.188	4.128.189	3.582.023
2. Просјечна пословна имовина	062/2	062/2	062/2	5.578.401	5.451.687	5.326.309
3. ЕФИКАСНОСТ ИМОВИНЕ (1/2)				0,764	0,757	0,673
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Ефикасност имовине (Веће од ...)				0,000	0,000	0,000

Коефицијент ефикасности имовине показује колико се успешнијо користи укупна стална и текућа имовина, те је минимална референта вриједност већа од нуле. У нашем случају, коефицијент ефикасности имовине А.Д. „Комуналец“ Бијељина је задовољавајући, посебно у 2014. години (износи 0,764), док је у 2013. години износио 0,757 а у 2012. години 0,673.

Коефицијент обрта имовине

Табела бр.18

ПОЗИЦИЈА	АОП			2014.	2013.	2012.
	14	13	12			
1. Приходи од продаје	202+ 206	202+ 206	202+ 206	3.335.074	3.302.617	2.805.385
2. Просечна обртна имовина	031/2	031/2	031/2	671.376	702.195	580.270
3. Просечне залихе	032/2	032/2	032/2	36.851	44.087	38.033
4. Просечна потраживања	040/2	040/2	040/2	603.168	620.323	484.800
5a. Коефицијент обрта обртне имовине (1/2)				4,97	4,70	4,83
5б. Дани везивања обртне имовине (365/5a)				73	78	76
6a. Коефицијент обрта залиха (1/3)				90,50	74,91	73,76
6б. Дани везивања залиха (365/6a)				4	5	5
7a. Коефицијент обрта потраживања (1/4)				5,53	5,32	5,79
7б. Дани везивања потраживања (365/7a)				66	69	63

Графикон број 18 – Коефицијенти обрта имовине, обрта залиха и обрта потраживања

Коефицијент обрта обртне имовине приказује учинковитост употребе обртне имовине у остваривању прихода од продаје. Пожељно је да буде што већи. Приликом анализе А.Д. „Комуналца“ Бијељина установљено је да је коефицијент обрта имовине у 2014. години незнатно повећан у односу на 2013. годину, што указује да је обртна имовина у 2014. години више ангажована у остваривању прихода од продаје од ангажованости обртне имовине у претходној години. Дани везивања обртне имовине треба да буду што краћи. У 2014. години потребно је 73 дана да се обрне имовина, док је у претходној години тај период незнатно дужи и износио је 78 дана.

Коефицијент обрта залиха треба да буде што већи, јер је то показатељ ефикасног ангажовања залиха, односно њиховог учешћа у остваривању прихода од продаје. Већи коефицијент обрта залиха значи мање трошкове држања истих. Анализом коефицијента обрта залиха у А.Д. „Комуналцу“ Бијељина дошло се до

закључка да се залихе у текућој години знатно брже обрћу у односу на претходну годину.

Коефицијент обрта потраживања треба да буде што већи, како би период наплате потраживања био што мањи. У нашем случају коефицијент обрта потраживања у 2014. години износи 5,53 те је незнатно повећан у односу на претходну годину, што показује да се побољшала наплативост потраживања од купаца у 2014. години. Дани везивања потраживања су доста дуги што значи да је потребно просјечно 66 дана да би се наплатило потраживање. Коефицијент обрта потраживања показује да је потребно увести додатне мјере за наплату потраживања, како би се убрзала наплативост потраживања.

ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ПРЕДУЗЕЋА

Структура пословних прихода и пословних расхода

Табела бр.19

П О З И Ц И Ј А	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
	2014.		2013.		2012.	
	Износ	%	Износ	%	Износ	%
Структура пословних прихода:						
1. Приходи од продаје робе	8.376	0,20	20.881	0,51	11.496	0,33
2. Приходи од продаје учинака	3.326.698	80,09	3.281.736	81,19	2.793.889	79,01
3. Приходи од активирања или потрошње робе и учинака	0	0	0	0	0	0
4. Повећање вриједности залиха учинака	19.473	0,47	7.261	0,18	2.355	0,07
5. Смањење вриједности залиха учинака	0	0	0	0	0	0
6. Остали пословни приходи	799.010	19,24	732.356	18,12	728.436	20,59
I Пословни приходи (1 до 6)	4.153.557	100,00	4.042.234	100,00	3.536.176	100,00
Структура пословних расхода:						
1. Набавна вриједност продате робе	17.164	0,38	3.471	0,09	7.011	0,20
2. Трошкови материјала	520.192	11,62	498.732	12,40	377.306	10,82
3. Трош. зарада, накнада зарада и остали лични расходи	2.481.249	55,42	2.220.342	55,21	2.144.658	61,52
4. Трошкови производних услуга	1.012.426	22,61	878.213	21,84	607.482	17,43
5. Трошкови амортизације и резервисања	272.221	6,08	249.144	6,19	206.696	5,93
6. Нематеријални трошкови	125.153	2,80	147.728	3,67	117.360	3,37
7. Трошкови пореза	21.066	0,47	20.203	0,50	21.765	0,62
8. Трошкови доприноса	27.388	0,62	4.040	0,10	3.645	0,11
II Пословни расходи (1 до 8)	4.476.859	100,00	4.021.873	100,00	3.485.923	100,00
III РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (I-II)	(323.302)		20.361		50.235	
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Резул. посл. активности (Веће од ...)	0,000		0,000		0,000	
IV ОДНОС ПОСЛ. ПРИХОДА И РАСХОДА (I/II)*100	92,78%		100,51%		101,44%	
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Однос посл. прихода и расхода (Веће од ...)	100,00%		100,00%		100,00%	
В РЕЛАТИВНА РАЗЛИКА ПОСЛ. ПРИХОДА И РАСХОДА (((I/II)*100)-100)%	-7,22%		0,51%		1,44%	
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Релативна разлика посл. прихода и расхода (Веће од ...)	0,00%		0,00%		0,00%	

Приликом анализе пословних прихода и расхода је евидентан је негативан резултат пословних активности од 323.302 КМ, који је условљен значајним повећањем следећих пословних расхода:

- трошковима материјала, који су увећани за 21.460 КМ
- трошковима зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, који су увећани за 260.907 КМ,
- трошковима производних услуга, који су већи за 134.213 КМ,
- трошковима амортизације и резервисања, који су већи за 23.077 КМ и
- трошковима доприноса, који су увећани за 23.348 КМ.

Структура прихода и расхода

Табела бр.20

ПОЗИЦИЈА	БИЛАНС УСПЈЕХА								
	АОП			2014.		2013.		2012.	
	14	13	12	Износ	%	Износ	%	Износ	%
1. Пословни приходи	201	201	201	4.153.557	96,32	4.042.234	96,65	3.536.176	96,75
2. Финансијски приходи	231	231	231	18.966	0,44	5.781	0,14	4.984	0,14
3. Остали приходи	246	246	246	88.298	2,05	74.540	1,78	40.356	1,10
I ПРИХОДИ РЕДОВНИХ АКТИВНОСТИ (1+2+3)				4.260.821	98,81	4.122.555	98,57	3.581.516	97,99
4. Ванредни приходи	270	270	270	367	0,01	5.634	0,14	507	0,01
5. Ревалоризациони приходи	401	401	301	50.848	1,18	53.999	1,29	72.945	2,00
II УКУПНИ ПРИХОДИ (I+4+5)				4.312.036	100,00	4.182.188	100,00	3.654.968	100,00
6. Пословни расходи	216	216	216	4.476.859	98,16	4.021.873	97,50	3.485.923	97,68
7. Финансијски расходи	238	238	238	3.531	0,08	8.209	0,,20	40	0,00
8. Остали расходи	257	257	257	80.379	1,76	95.052	2,30	74.229	2,08
III РАСХОДИ РЕДОВНИХ АКТИВНОСТИ (6+7+8)				4.560.769	100,00	4.125.134	100,00	3.560.192	99,76
9. Ванредни расходи	280+	280+	280+	0	0	0	0	8.644	0,24
10. Расходи ревалоризације и признавања импаритетних губитака	408	408	408	0	0	0	0	0	0
IV УКУПНИ РАСХОДИ (III+9+10)				4.560.769	100,00	4.125.134	100,00	3.568.836	100,00

У табели бр.20 приказана је структура прихода и расхода, као и процентуално учешће појединачних прихода и расхода у укупним. Највеће учешће у укупним приходима имају пословни приходи (учествују са 96,32%), који се највећим дијелом остварују пружањем услуга одвоза отпада, док финансијски приходи, остали приходи, ванредни приходи и ревалоризациони учествују са 3,68% у укупним приходима. Највеће учешће у укупним расходима имају пословни расходи са 98,16%, док финансијски и остали расходи учествују са 1,84%.

Профитабилност предузећа

Табела бр.21

ПОЗИЦИЈА	АОП			2014.	2013.	2012.
	14	13	12			
1. Добитак/(Губитак) прије опорезивања	293/ 294	293/ 294	293/ 294	(299.581)	3.055	13.187
2. Текући и одложени порез на добит	295	295	295	0	0	0
3. Укупни нето добитак (губитак) у обрачунском периоду	417/ 418	417/ 418	417/ 418	(248.733)	57.054	86.132
4. Укупан приход	300	300	300	4.261.188	4.128.189	3.582.023
КОЕФИЦИЈЕНТ ПРОФИТАБИЛНОСТИ ПРЕДУЗЕЋА (3/4)				-0,06	0,014	0,024
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ - Коеф. профитабилности (Behe од ...)				0,000	0,000	0,000

Коефицијент профитабилности је један од најважнијих финансијских показатеља. Пожељно је да референта вриједност коефицијента профитабилности буде знатно изнад вриједности 0. У анализи профитабилности АД „Комуналаци“ Бијељина примјетно је да је коефицијент профитабилности у 2014. години испод референтне вриједности, што показује непрофитабилност пословања Друштва. Потребно је сачинити програм мјера за повећање прихода и смањење трошкова, како би Друштво профитабилно пословало.

Ризик остварења финансијског резултата

Табела бр.22

ПОЗИЦИЈА	2014.	2013.	2012.	у КМ
				РИЗИК ОСТВАРЕНЈА ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА
1. Пословни приходи	4.153.557	4.042.234	3.536.176	
2. Варијабилни расходи	1.549.782	1.380.416	991.799	
3. Маржа покрића (1 - 2)	2.603.775	2.661.818	2.544.377	
4. Фиксни и претежно фиксни расходи	2.927.077	2.641.457	2.494.124	
5. Расходи камата	3.531	8.209	40	
6. Пословни резултат (3 - 4)	(323.302)	20.361	50.253	
7. Бруто финансијски резултат (6 - 5)	(326.833)	12.152	50.213	
8. ФАКТОРИ РИЗИКА :				
8.1. Пословног (3/6)	(8,05)	130,73	50,63	
8.2. Финансијског (6/7)	0,99	1,68	1,00	
8.3. Укупног (8.1. * 8.2.)	(7,97)	219,63	50,63	
9. Коефицијент марже покрића (3/1)	0,6269	0,6585	0,7195	
10. Потребан пословни приход за остварење неутралног пословног добитка (4/9)	4.669.129	4.011.324	3.466.468	
11. Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка ((1-10)/1)'100	(12,41)	0,76	1,97	
12. Потребан приход за остварење неутралног добитка редовне активности (4+5)/9	4.674.762	4.023.790	3.466.524	
13. Стопа еластичности остварења неутралног добитка редовне активности ((1-12)/1)'100	(12,55)	0,46	1,97	

У анализи извршеној у табели бр.22 приказани су фактори ризика финансијског резултата.

Суштина **пословног леверица** огледа се у сљедећем: “Ако предузеће има више фиксне трошкове онда је више изложено ризику да у случају пада обима продаје не покрије из прихода те фиксне трошкове, односно постоји ризик да предузеће послује са губитком”.

Анализирајући финансијски резултат А.Д. „Комуналак“ Бијељина у 2014. години, са упоредним показатељима из 2013. и 2012. године, дошло се до закључка да Друштво има изузетно високе фиксне трошкове, те мале флуктуације у остваривању прихода могу значајно угрозити пословни резултат, што се д догодило у 2014. години, када је остварен негативан пословни резултат.

Суштина **финансијског леверица** огледа се у сљедећем: „Ако је позајмљени капитал већи и ако су фиксни расходи које он изискује високи, онда постоји већи ризик да предузеће својим редовним пословањем неће бити у стању да покрива те фиксне расходе финансирања. Аналогно томе, величина финансијског ризика (леверица) зависи од степена којим су фиксни расходи на име камата покривени из пословног добитка“.

Посматрајући финансијски ризик предузећа са аспекта позајмљивања, може се закључити да предузеће нема финансијског ризика, јер не постоји велики износ позајмљених средстава, односно нема великих издвајања на име камата.

Комбиновани (сложени) левериц – мјери се помоћу фактора комбинованог леверица који показује дејство укупног ризика (пословног и финансијског), и то у смислу сљедећег : свако повећање обима продаје директно утиче на повећање нетодобитка и стопе приноса на сопствена пословна средства. При томе, важи и обратно.

Рентабилност

ПОЗИЦИЈА	РЕНТАБИЛНОСТ			у КМ		
	АОП			2014.	2013.	2012.
	14	13	12			
1. Нето добитак / (губитак)	298 299	298 299	298 299	(299.581)	3.055	13.187
2. Расходи камата	240	240	240	3.531	7.553	5
3. НЕТО ПРИНОС НА УКУПАН КАПИТАЛ (1+2)				(303.112)	10.608	13.192
4. Просјечан сопствени капитал	102/2	102/2	102/2	1.874.007	1.874.007	1.874.007
5. Просјечан укупан капитал	101/2	101/2	101/2	5.039.120	5.189.440	5.188.400
6. Просјечан инвестирали капитал	(102+ 114)/2	(102+ 114)/2	(102+ 114)/2	4.869.056	4.895.009	4.922.496
7. Рентабилност сопственог капитала (1/4)×100				(15,99)	0,16%	0,70%

РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Рентабилност сопственог капитала (Веће од ...)				0,00%	0,00%	0,00%
8. Рентабилност укупног капитала (1/5)×100				(5,95)	0,06%	0,25%
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Рентабилност укупног капитала (Веће од ...)				0,00%	0,00%	0,00%
9. Рентабилност инвестираног капитала (3/6)×100				(6,23)	0,22%	0,27%
РЕФЕРЕНТНА ВРИЈЕДНОСТ – Рентабилност инвестираног капитала (Веће од ...)				0,00%	0,00%	0,00%

Табела бр.21

Рентабилност капитала показује финансијску дјелотворност укупне активе. Коефицијент рентабилности капитала треба да буде што већи, односно улагање у капитал треба да обезбједи што бољи принос. Рентабилност сопственог капитала у 2014. години је знатно лошија од показатеља из 2013. године, што показује добијени проценат рентабилности, који је знатно испод референтне вриједности. Потребно је предузети мјере помоћу којих би се обезбједила боља искориштеност сопственог капитала, односно помоћу којих би се остварио бољи принос на сопствени капитал.

Анализа коефицијента **рентабилности укупног капитала** нам показује колики је нето добитак/губитак у односу на укупни капитал. А.Д. „Комуналаци“ Бијељина у 2014. години је остварило губитак и исказало коефицијент рентабилности на укупан капитал -5,95%. Наведени коефицијент је испод референтне вриједности, што указује на нерентабилно кориштење укупно расположивог капитала.

Рентабилност инвестираног капитала (уложених средстава) - израчунава се као однос између годишњег финансијског резултата (добротка, профита) и просјечне вриједности уложених или кориштених средстава. Инвестиирани капитал у 2014. години није рентабилан, јер је проценат рентабилности инвестираног капитала испод референтне вриједности.

ЗАКЉУЧАК

На основу извршене анализе имовинског и финансијског положаја А.Д. „Комуналец“ Бијељина, може се закључити сљедеће:

- Финансијска равнотежа Друштва (краткорочна и дугорочна) у 2014. години је стабилна, али знатно лошија од финансијске равнотеже у 2013. и 2012. години.
- Коефицијент текуће ликвидности у текућој години је знатно испод референтне вриједности, првенствено због повећаних краткорочних обавеза.
- Коефицијент редуковане ликвидности је изнад референтне вриједности, али је знатно лошији у односу на претходне године, јер су краткорочне обавезе у текућој години увећане, као и потраживања од купаца, док је износ готовине на рачунима знатно умањен.
- Коефицијент тренутне ликвидности је знатно испод референтне вриједности, првенствено због мањег износа расположиве готовине на крају обрачунског периода у односу на увећане краткорочне обавезе. Евидентно је да се свега 5% краткорочних обавеза може измирити из расположивих финансијских средстава.
- Коефицијент солвентности Друштва у 2014. години је знатно изнад референтне вриједности, те имајући у виду да Друштво нема дугорочних обавеза, долази се до закључка да Друштво може све своје обавезе измирити из расположиве пословне активе.
- Менаџмент Друштва, по питању измирења обавеза, успјешно води пословну политику, те је референта вриједност задужености знатно помјерена у корист капитала, иако су дугови у 2014. години повећали учешће у укупној пасиви за 4,86%, односно за 554.068 КМ.
- Коефицијент ефикасности имовине у 2014. години је незнатно побољшан у односу на претходне године, из чега се може закључити да се имовина у текућој години незнатно ефикасније користи у остваривању прихода.
- Коефицијент обрта имовине у 2014. години незнатно је увећан у односу на 2013. годину, што указује да је обртна имовина у 2014. години више ангажована у остваривању прихода од продаје од ангажованости обртне имовине у претходној години.
- Коефицијент обрта залиха је знатно већи у текућој години у односу на претходну годину, те се с тога може закључити да се залихе брже обрђују у 2014. години у односу на 2013. годину.
- Коефицијент обрта потраживања у 2014. години је незнатно повећан у односу на претходну годину, што показује да се наплативост потраживања од купаца у 2014. години побољшала у односу на претходну годину, те да су дани везивања потраживања са 69 дана, у претходној години, смањени на 66 дана у текућој години.
- Из анализе приносног положаја предузећа, може се утврдити да је резултат из пословних активности, остварен у 2014. години, неповољан, те је знатно лошији у односу на претходне године.

- У анализи профитабилности АД „Комуналац“ Бијељина примјетно је да је коефицијент у 2014. години испод референтне вриједности, што показује непрофитабилно пословање Друштва. Потребно је предузети одређене мјере на повећању прихода, како би се повећала профитабилност предuzeћа у 2015. години и наредним годинама,
- Из анализе коефицијената рентабилности сопственог, инвестираног и укупног капитала, утврђен је негативан коефицијент, што нам указује да постоји недовољна ангажованост капитала у остваривању позитивног резултата пословања. Потребно је предузети одговарајуће мјере помоћи којих се може повећати продуктивност сопственог, укупног и инвестираног капитала.

МЈЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВАЊА

У наредном периоду потребно је предузети сљедеће мјере:

- Програмом одвоза чврстог комуналног отпада треба евидентирати све кориснике комуналних услуга где је организовано прикупљање и одвођење комуналног отпада, а у складу са Одлуком о прикупљању, одвођењу и депоновању комуналног отпада (Службени гласник Града Бијељина, број 05/13).
- У наредном периоду неопходно је радити на побољшању услова и регулативе на нивоу Града и на вишим нивоима како би се обезбиједио виши степен наплате извршених услуга. Период наплате потраживања од купаца је изузетно дуг, неодговорност појединих правних и физичких лица за измирење обавеза је велика, те је с тога потребно створити повољнију пословну климу за рад комуналних предузећа.
- Постојећа расположива механизација је застарјела, што изискује високе трошкове одржавања, те је потребно константно вршити улагања у набавку нове механизације.
- У сарадњи са локалном заједницом обезбиједити и друге послове из надлежности комуналне дјелатности као што су чишћење дивљих депонија, изградња депоа за контејнере, кошење амброзије, азил за псе, израда хоризонталне сигнализације и др.
- У наредном периоду, у сарадњи са локалном заједницом, обезбиједити пројекат реконструкције Зелене пијаце.
- Наставити са реализацијом програма одвајања отпада на мјесту прикупљања (папир, пластика, метал). Циљ је да се дио тог отпада оприходује, а да се при том смање количине отпада које ће се одлагати на депонију, јер плаћање одлагања отпада у великој мјери утиче на трошкове пословања Друштва.
- Преко ресорних органа локалне самоуправе утицати на цијену депоновања отпада.
- Преко ресорних органа локалне заједнице, Савеза општина и градова и Владе РС покренути питање оправданости Закона о поштанским услугама, који својом примјеном у знатној мјери утиче на трошкове пословања.

Број: 2027/2015

Датум: 30.03.2015. године

МП

АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА

Милорад Стјепановић